

Sektörel Göstergeler ve Gelişmeler

Temmuz 2023

JCR Avrasya Derecelendirme

Ekonomik ve Analitik
Araştırmalar

İÇİNDEKİLER

2. Metal Sanayi	11			1. Enerji	3
4. Gıda	26			3. Otomotiv	18
6. İnşaat	47			5. Tekstil	37
				7. Turizm	54

Enerji

Elektrik üretiminde düşüş Haziran ayında da devam etti.

Elektrik üretiminde 2023 yılı Haziran ayında geçtiğimiz yılın aynı ayına göre 9.8% oranında azalış yaşandı. İklim koşullarının mevsim normallerin dışında ilerlemesi sebebiyle özellikle hidro kaynaklardan üretilen elektrik 8.3% oranında arttı. Diğer yandan Haziran ayında fosil kaynaklardan üretilen elektrik oranı 18.3% azaldı. 2022 yılı Aralık ayı sonunda 103,809 MW seviyesinde olan Türkiye toplam kurulu gücü, 2023 yılı Haziran ayı sonunda 104,800 MW seviyesine ulaştı.

2023 yılı Haziran ayında önceki yılın aynı ayına göre

Elektrik Üretimi

9.8% azaldı

23.22 TWh

Yenilebilir Kaynaklardan Elektrik Üretimi

0.6% arttı

11.66 TWh

Türkiye'nin Kurulu Gücü

2023 Haziran ayında

104,800 MW

oldu

Yenilenebilir Kurulu Güç Payı

2023 Haziran ayında

57,355 MW

oldu

Aylık ortalama PTF

Önceki Ay | [Haziran 2023](#)

1,907 | **1,624**

Azami Uzlaştırma Fiyatı (TL/MWh)

Önceki Ay | [Mayıs 2023](#)

Yerli Kömür

1,800 | **1,826**

İthal Kömür

1,800 | **1,660**

Doğalgaz

2,550 | **2,553**

Diğer

1,700 | **1,724**

ENERJİ | Elektrik | Üretim

2023'ün ilk yarısında elektrik üretimi geçtiğimiz yılın altında kalmaya devam ediyor.

2023 Haziran ayında elektrik üretiminin 49.8%'i fosil kaynaklardan, 50.2%'si yenilenebilir kaynaklardan gerçekleşti. Geçtiğimiz yılın aynı döneminde bu oran yenilenebilir kaynaklarda 45.0% iken fosil kaynaklarda 55.0%'di.

Kaynak bazında elektrik üretimine bakıldığında ise Haziran 2023'te elektrik üretiminden en büyük payı 38.8% ile kömür alırken ikinci sırada 10.0% payla doğal gaz geldi. Rüzgardan üretilen elektriğin payı ise 9.7%'ye yükseldi.

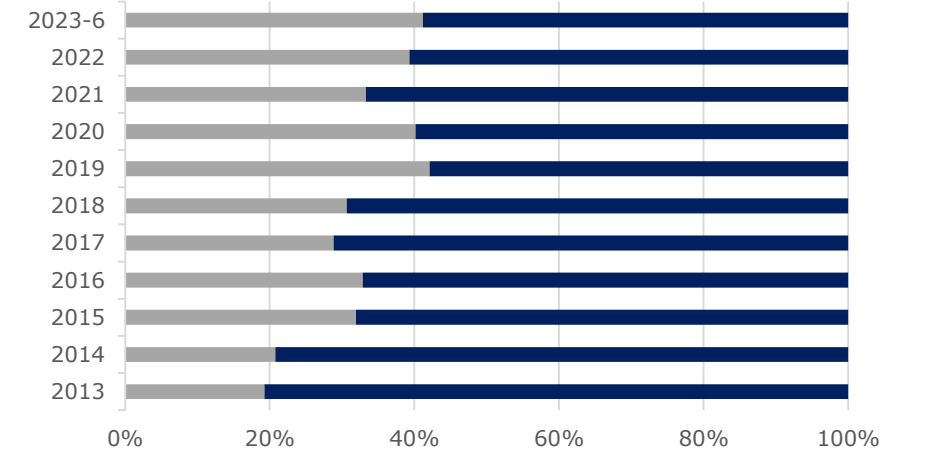
Hidro kaynaklardan elektrik üretiminde geçen senelere göre artış görülmesinde hava koşullarının mevsim normalleri dışında ilerlemesi etkili oldu.

Türkiye Elektrik Üretimi (TWh)

Dönem	Yenilenebilir	Fosil ve Diğer	Toplam
2013	23.50	98.44	121.94
2014	51.55	196.48	248.03
2015	82.60	176.15	258.74
2016	88.65	181.26	269.91
2017	83.71	206.83	290.54
2018	89.43	202.43	291.86
2019	122.34	168.13	290.47
2020	116.82	174.10	290.93
2021	104.75	209.93	314.68
2022	122.41	188.88	311.29
2022 Ocak-Haziran	68.91	85.07	153.97
2023 Ocak-Haziran	59.88	85.49	145.37

Kaynaklara Göre Elektrik Üretimi

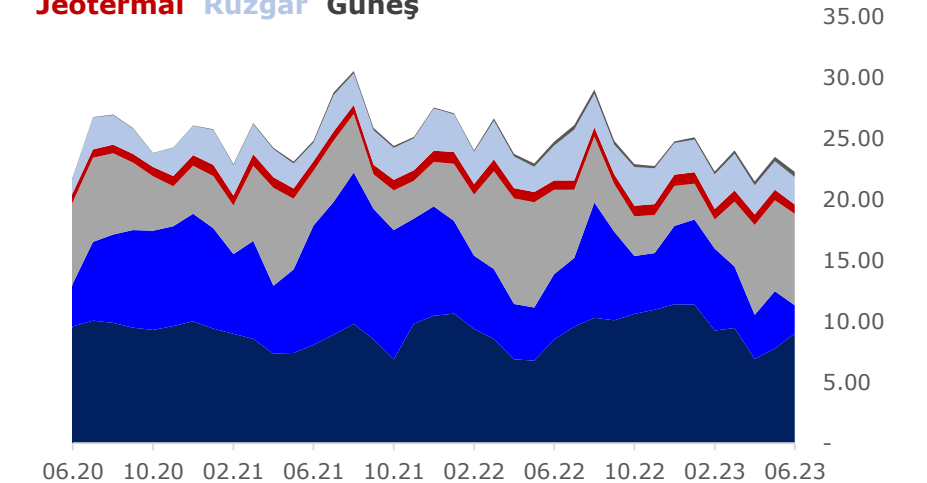
Yenilenebilir Kaynaklar
Fosil Kaynaklar ve Diğer

*2023 verileri 6 aylık toplam rakamdır.

Kaynaklara Göre Elektrik Üretimi (TWh)

Kömür Doğalgaz Hidroelektrik
Jeotermal Rüzgar Güneş

Kaynak: EPİAŞ, JCR-ER

ENERJİ | Elektrik | Tüketim

Elektrik tüketimi 2023 yılının Haziran ayında yıllık bazda 8.7%, aylık bazda ise 5% oranında azalarak 24,731 GWh olarak gerçekleşti.

Haziran ayında yaşanan düşüşte 9 günlük kurban bayramı tatili etkili oldu. Talepteki düşüşün yanı sıra regülasyonların etkileri piyasa fiyatlarına yansdı.

Aylık Enerji Tüketimi (GWh)

Yıl	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2016	23,731	21,153	22,161	21,302	21,900	23,051	24,370	26,269	21,233	21,850	22,683	25,161
2017	25,103	22,452	23,586	21,953	22,854	22,304	27,776	27,522	23,808	23,162	23,861	25,594
2018	25,929	22,844	24,145	22,786	23,195	23,005	28,266	26,668	24,212	22,667	23,336	25,148
2019	25,369	22,630	23,794	22,611	23,587	23,035	28,003	26,422	24,126	22,890	23,085	25,518
2020	26,174	24,225	23,740	19,131	19,642	22,526	27,241	27,356	26,225	24,029	24,405	26,325
2021	26,895	24,194	27,605	25,618	24,779	26,438	30,243	32,128	27,328	26,109	26,536	28,922
2022	28,323	25,441	28,257	25,729	25,189	27,088	28,612	31,475	27,187	25,111	24,743	26,653
2023	27,317	24,181	26,192	23,746	26,032	24,731						

Tüketici Türü	2022		2023		Değişim (%)
	Miktar (MWh)	Pay(%)	Miktar (MWh)	Pay(%)	
Aydınlatma	425	2.1	428	2.3	0.7
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer	4,625	23.3	4,569	24.9	-1.2
Mesken	5,105	25.7	5,169	28.1	1.3
Sanayi	9,256	46.6	7,809	42.5	-15.6
Tarımsal Faaliyetler	447	2.3	401	2.2	-10.2
Genel Toplam	19,858	100.0	18,376	100.0	-7.5

ENERJİ | Elektrik | Fiyatlar

Yeni regülasyonlar sonrası fiyatlar TL ve döviz bazında düştü.

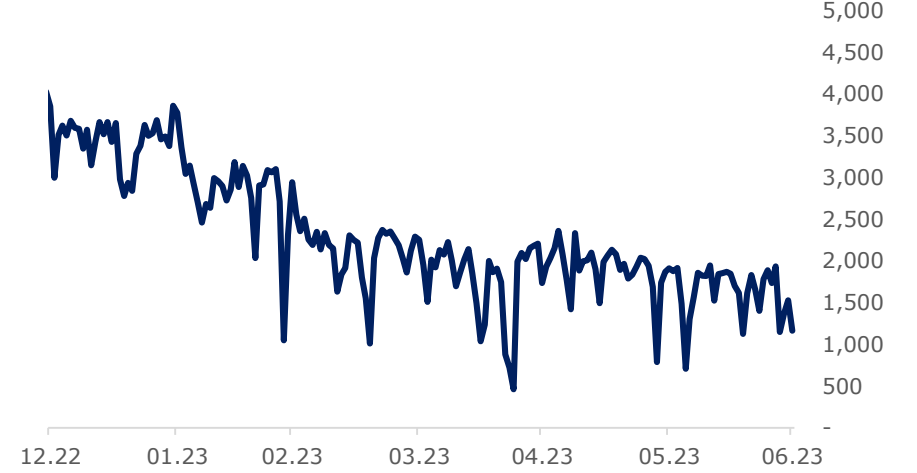
Haziran ayında PTF bir önceki aya göre 14.9% ve bir önceki yılın aynı ayına göre 30.6% azaldı. Haziran ayı içerisinde günlük ortalama PTF 705 TL/MWh ve 1,950 TL/MWh aralığında gerçekleşti. Haziran ayı günlük PTF ortalaması 1,623.9 TL/MWh oldu. Saatlik veriler incelendiğinde, Mayıs ayında PTF toplam 97 saat, Haziran ayında ise 9 saat belirlenmiş azami fiyat limiti olan 2,600 TL/MWh seviyesinden gerçekleşti.

Dolar bazında incelendiğinde ise PTF ortalaması Haziran ayında ortalama 70.3 USD/MWh olarak gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında PTF'nin dolar bazında 49.0% aşağıda olduğu görüldü. Ancak son dönemde yaşanan kur artışının etkisi önümüzdeki dönemde elektrik fiyatlarına yansiyabilir.

01/04/2023 tarihinden itibaren 6 ay süreyle

Kaynak Tipi	Azami Uzlaştırma Fiyatı Başlangıç Değeri (TL/MWh)
Yerli Kömür	1,800
İthal Kömür	1,800
Doğalgaz/Fuel	2,550
Oil/Nafta/LPG/Motorin	2,550
Diğer Kaynaklar	1,700

Günlük PTF (TL/MWh)

Azami Uzlaştırma Fiyatı (TL/MWh)

Dönem	Ay	İthal Kömür	Yerli Kömür	Doğalgaz	Diğer
2022-4	Nisan	2,500	1,200	2,500	1,200
2022-5	Mayıs	2,732	1,278	2,513	1,278
2022-6	Haziran	3,062	1,370	2,896	1,370
2022-7	Temmuz	3,557	1,412	2,903	1,412
2022-8	Ağustos	3,427	1,453	3,172	1,453
2022-9	Eylül	3,373	1,488	4,619	1,488
2022-10	Ekim	2,750	2,050	4,500	1,540
2022-11	Kasım	2,179	2,057	4,501	1,545
2022-12	Aralık	2,494	2,059	4,501	1,546
2023-1	Ocak	1,981	2,163	4,136	1,625
2023-2	Şubat	1,669	2,180	3,548	1,638
2023-3	Mart	1,674	2,193	2,960	1,647
2023-4	Nisan	1,800	1,800	2,550	1,700
2023-5	Mayıs	1,660	1,826	2,553	1,724

1 Mayıs 2023 tarihinde YEKDEM fiyatlarında güncelleme yapıldı.

YENİ YEKDEM				
Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	YEKDEM Implementation Price (TRY/MWh)	YEKDEM Minimum-Maximum Price (USD/MWh)	Domestic Contribution Price (TRY/MWh)	
Hydroelectric	With Reseservior	1,440	288.0	
	River Type	1,350	288.0	
Wind	Inland	1,060	288.0	
	Above Sea	1,440	384.5	
Biomass	Landfill Gas/Wast	1,060	288.0	
	Biomethanization	1,730	288.0	
	Thermal Disposal	1,349	215.8	
Geothermal		2,020	288.0	
Solar		1,060	288.0	
Wind and Solar with Storage		1,250	384.5	
Pumped Storage HES		2,020	384.5	
Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	YEK Destekleme Mekanizması	Fiyatı Uygulama Süresi (yıl)	Yerli Katkı Fiyatı Uygulama Süresi (yıl)	
Hidroelektrik	Rezervuarlı	10	5	
	Nehir Tipi	10	5	
Rüzgar	Karasal	10	5	
	Deniz Üstü	10	5	
Biyokütle	Çöp Gazı/Atık	10	5	
	Biyometanizasyon	10	5	
	Termal Bertaraf	10	5	
Jeotermal		15	5	
Güneş		10	5	
Depolamalı Rüzgar ve Güneş		10	10	
Pompaj Depolamalı HES		15	10	
Dalga veya Akıntı		10	10	

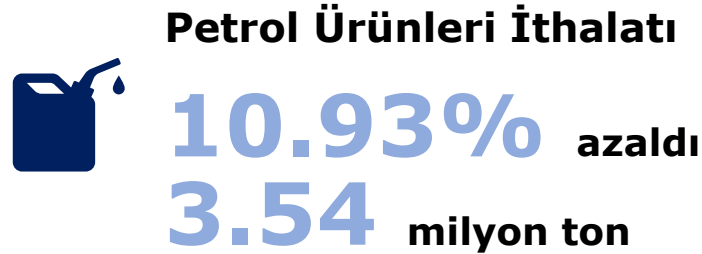
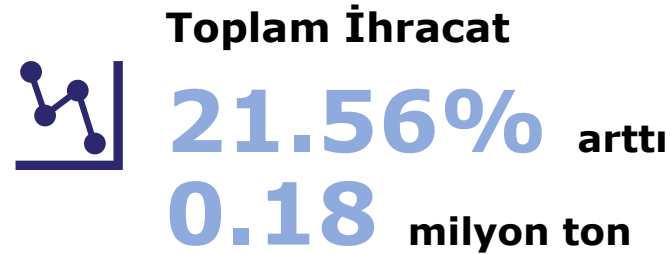
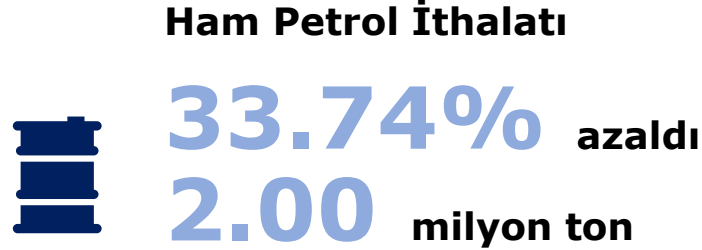
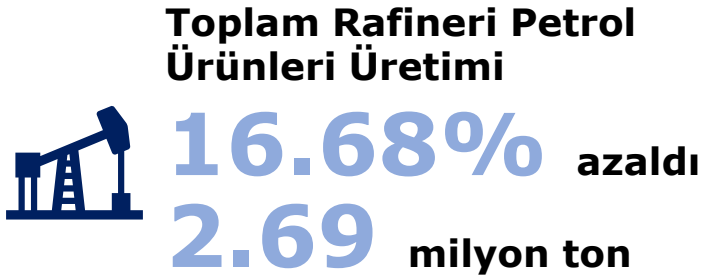

ENERJİ | Petrol

Nisan ayında yurt içinde toplam petrol ürünleri satışları geçtiğimiz yıla göre 3.8% azalarak 2.32 milyon ton oldu. Motorin türleri ithalatı geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre 61.0% artarak 1.06 milyon ton olarak gerçekleşti. Böylelikle Türkiye 2023 yılı Nisan ayını;

- 2.69 milyon ton toplam üretim
  - 3.54 milyon ton toplam ithalat
- ile tamamladı.

2023 yılı Nisan ayında önceki yılın aynı ayına göre

Aylık Ortalama Bayi Satış Fiyatı - Haziran 2023

Yakıt Tipi	Fiyat
Kurşunsuz Benzin 95 Oktan (lt)	23.28643
Kurşunsuz Benzin 95 Oktan (Diğer, lt)	23.33944
Motorin (lt)	22.10983
Motorin (Diğer, lt)	22.15983
Kalorifer Yakıtı (Kükürt Oranı %0.1'i geçen ancak %1'i geçmeyenler, kg)	19.05124
Fuel Oil (Kükürt Oranı %0.1'i geçen ancak %1'i geçmeyenler, kg)	16.84653
Yüksek Kükürlü Fuel Oil (Kükürt oranı %1'i geçenler, kg)	13.74973
Gazyağı (lt)	20.92261

Brent Petrol (USD)

ENERJİ | Doğal gaz

Küresel doğal gaz talebinin 2023 yılında yatay seyretmesi bekleniyor.

IEA tarafından yayımlanan 2Ç-2023 Gaz Piyasası Raporu'na göre küresel doğal gaz talebinin 2023 yılında yatay seyretmesi öngörülüyor. Raporda, Asya Pasifik ve Orta Doğu'da artan talebin, Avrupa ve Kuzey Amerika'daki beklenen düşüşleri dengeleyeceği tahmin ediliyor. Son aylarda doğal gaz fiyatlarının düştüğünü ifade eden rapor, fiyatların 2023 yılında Çin'in olası LNG talebinin artışına paralel olarak artabileceğini ilave ediyor.

2023 yılı Nisan ayında önceki yılın aynı ayına göre

LNG İthalatı

Boru Gazı İthalatı

13.74% arttı
698 milyon Sm³

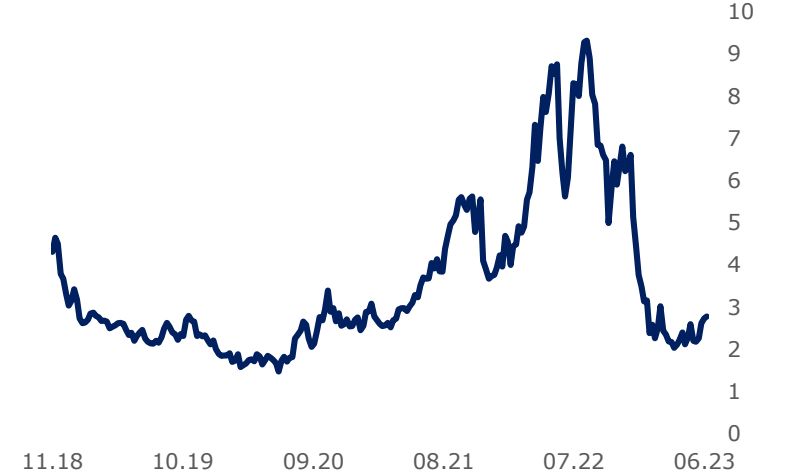
4.91% azaldı
3,284 milyon Sm³

Stoklar

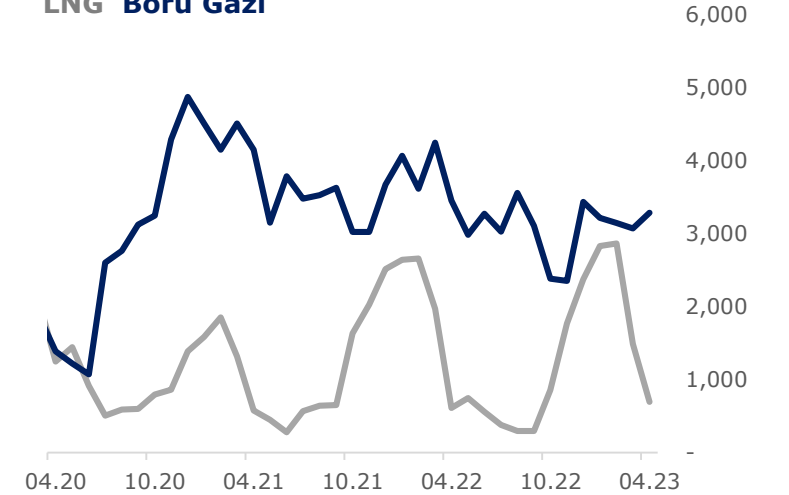

226.83% arttı
4,336 milyon Sm³

Doğal Gaz Fiyatları (USD)

Türkiye İthalat (milyon Sm³)
LNG Boru Gazı

Metal Sanayii

METAL | Üretim

Yılın ilk yarısı Türk çelik sektörü için zorlu geçiyor.

2023 yılının Nisan ayında Türkiye'nin ham çelik üretimi, geçen yılın aynı ayına göre 20.6% oranında azalışla **2.7 milyon ton** olurken 2023 yılının ilk 4 ayında toplam ham çelik üretimi 21.3% azalışla **10.1 milyon ton** seviyesine geriledi. Nisan ayında çelik ürünleri ihracatı, yıllık bazda miktar yönünden 55.2% oranında azalışla **630 bin ton** olurken, değer yönünden ise 59.9% azalışla **566 milyon dolar** oldu. Nisan ayında ithalat, geçtiğimiz yılın aynı ayına göre, miktar yönünden 30,4% artışla **1,7 milyon ton**, değer yönünden ise 0,2% azalışla **1,4 milyar dolar** olarak gerçekleşti.

Ton bazında
Ham çelik üretimi
Nisan ayında
20.6%
azaldı.

Nihai çelik ürün
ihracatı
Nisan ayında
59.9%
azaldı.

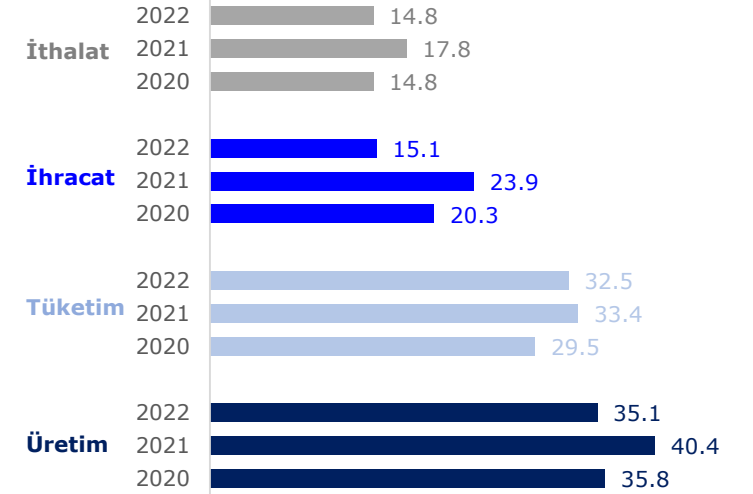

Ana Metal Sanayi
Üretim Endeksi
Nisan ayında
20.6%
azaldı.

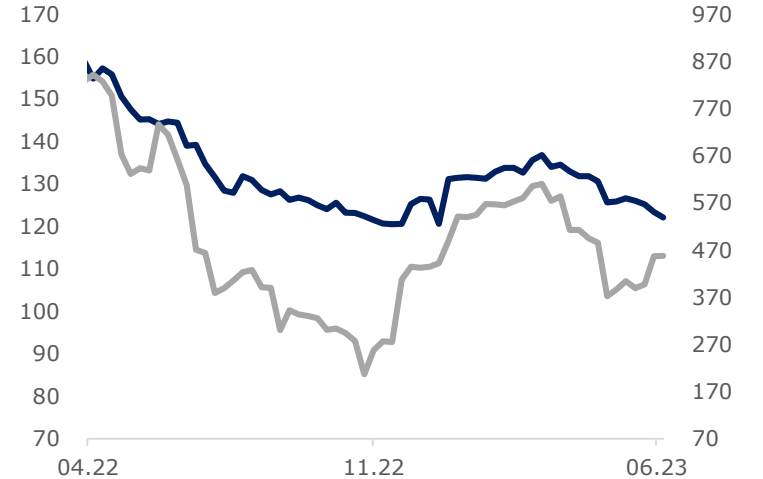

Ana Metal Sanayi
Kapasite Kullanım Oranı
Mayıs ayında
74.77%
oldu.

Türk Çelik Sektörü (milyon ton)

Demir Cevheri (USD/ton, sol eksen) Çin HRC (USD/ton, sağ eksen)

*Değişimler yıllık bazda ifade edilmiştir.

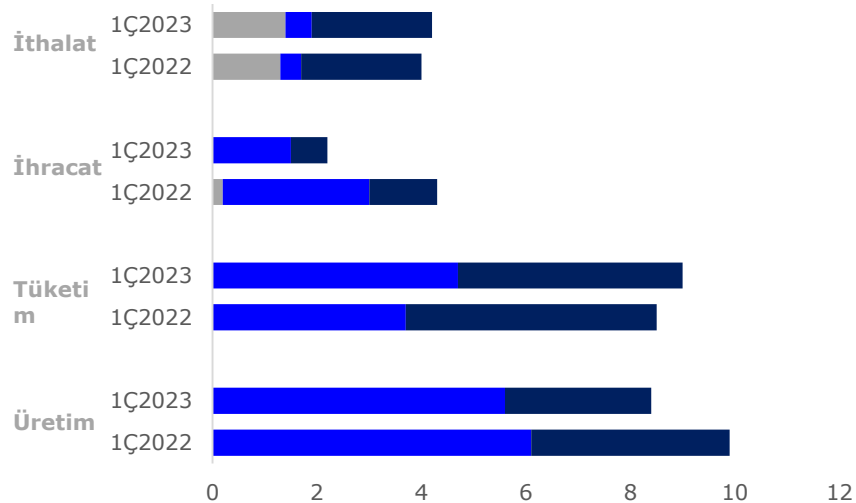
METAL | Üretim

Türkiye’de yassı çelik üretimi 2023 ilk çeyreğinde 15.2% azalışla 9.9 milyon tondan 8.4 milyon tona geriledi. Yassı ürün üretimi 3.8 milyon tondan 2.8 milyon tona gerilerken uzun ürün üretimi 6.1 milyon tondan 5.6 milyon tona indi. Üretimdeki düşüşe rağmen çelik tüketimi 8.5 milyon tondan 9 milyon tona çıktı. Talepteki artış ithalat ile karşılandı.

Türkiye çelik ihracatı söz konusu dönemde 4.3 milyon tondan 2.2 milyon tona gerilerken ithalat 4.0 milyon tondan 4.2 milyon tona çıktı.

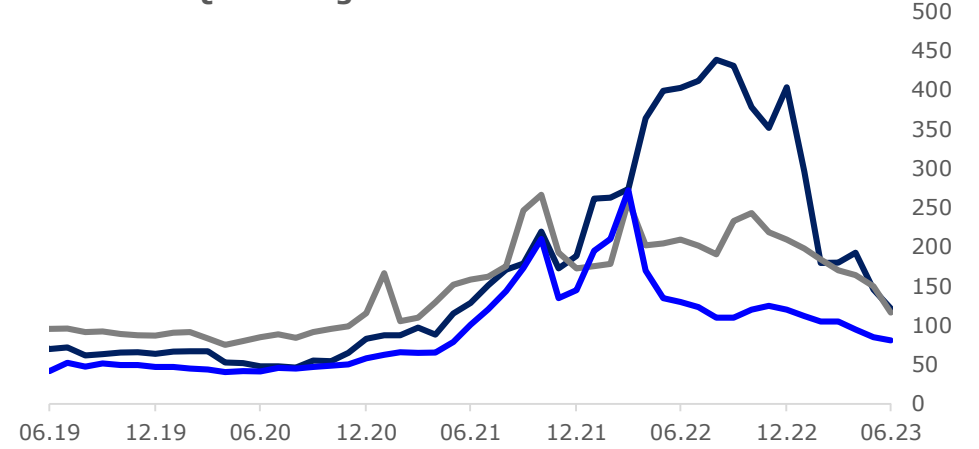
Türkiye Çelik Sektörü (milyon ton)

Uzun Yassı Yarı Mamul (Slab+Kütük)

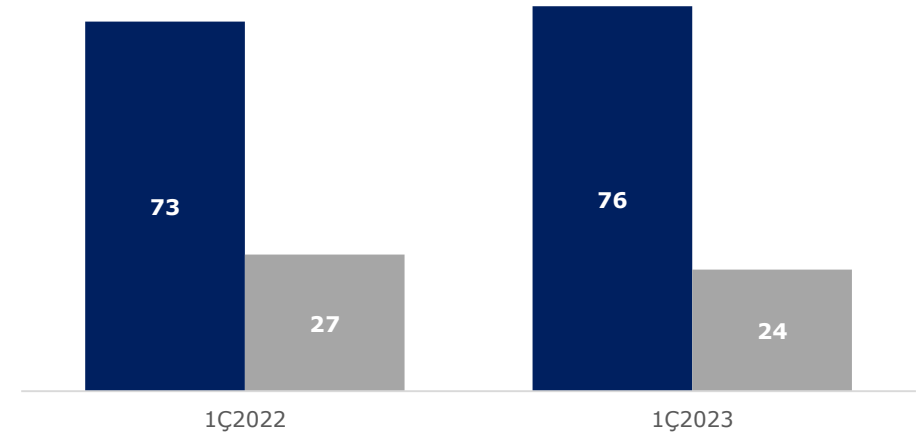
Kömür Fiyatları (USD/ton)

Newcastle Quinhuang Russia Baltic

Üretimin Tesis Bazında Dağılımı (%)

Ark Ocaklı Tesisler Entegre Tesisler

METAL | Satışlar

Küresel çelik ticaretinde jeopolitik gelişmeler etkili olmaya devam ediyor.

Rusya-Ukrayna savaşı sonrası AB'de yaşanan talep daralmasının yanı sıra AB ve ABD'nin korumacı önlemleri, küresel çapta çelik ticaretinde daralmaya neden oldu. Bu gelişmeler eşliğinde ana metal fiyatlarındaki artışlar 2022 yılının ilk yarısında dış ticaret açığının olumsuz yönde etkilenmesine sebep oldu. Diğer yandan, AB ve ABD'nin hurda ihracatını engelleyerek serbest ticareti sekteye uğratma girişimleri sektördeki olumsuzlukları daha da derinleştirdi. Ancak, 2023 yılında enerji ve ham madde fiyatlarındaki geri çekilmenin yanı sıra uluslararası ölçekte olumlu talep koşulları görünümünü desteklemektedir.

Yurt İçi Ciro Endeksi

Nisan ayında

13.8%

arttı

Yurt Dışı Ciro Endeksi

Nisan ayında

15.3%

azaldı

Ana Metal Sanayi İhracatı

Mayıs ayında

26.0%

azaldı

Ana Metal Sanayi İthalatı

Mayıs ayında

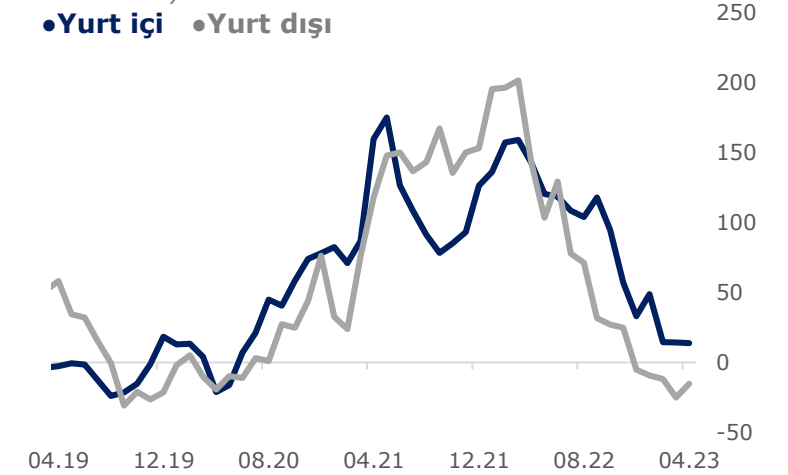
41.5%

arttı

Ana Metal Sanayi Ciro Endeksi

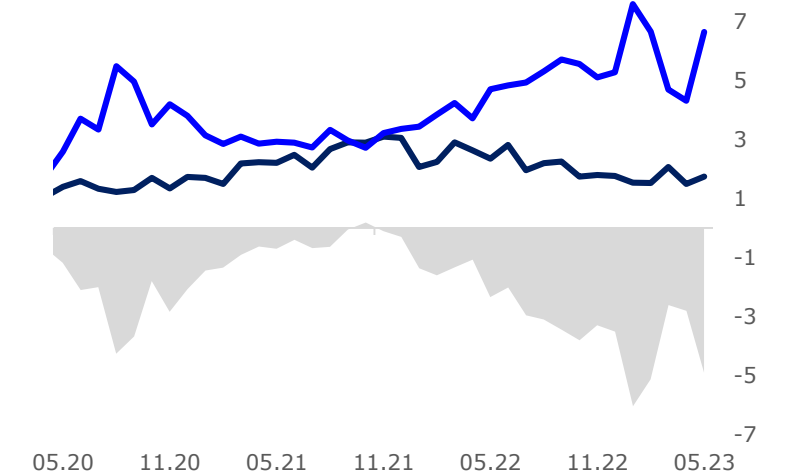
(Takvim Etkilerinden Arındırılmış, Yıllık % Değişim, 2015=100)

•Yurt içi •Yurt dışı

Ana Metal Sanayii Ticareti (milyar TL)

•İhracat •İthalat •Denge

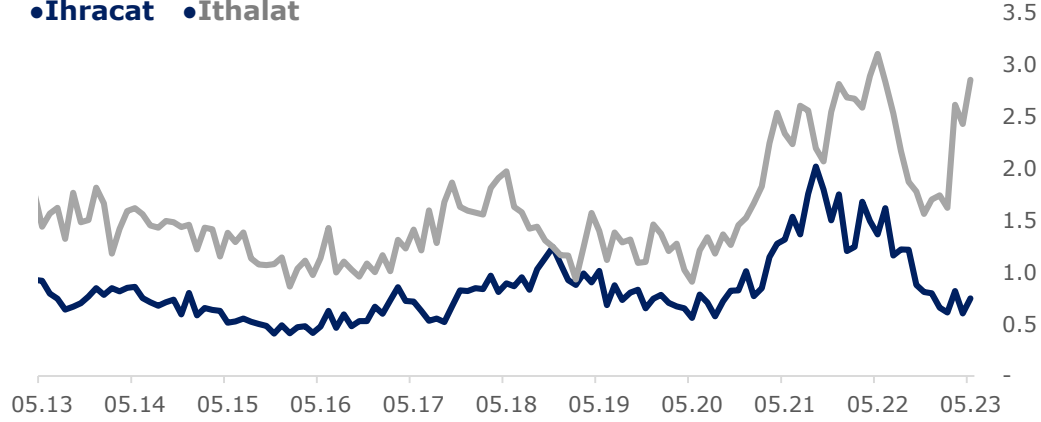
*Değişimler yıllık bazda ifade edilmiştir.

METAL | Dış Ticaret

Türkiye'nin Fasıllara Göre Dış Ticareti

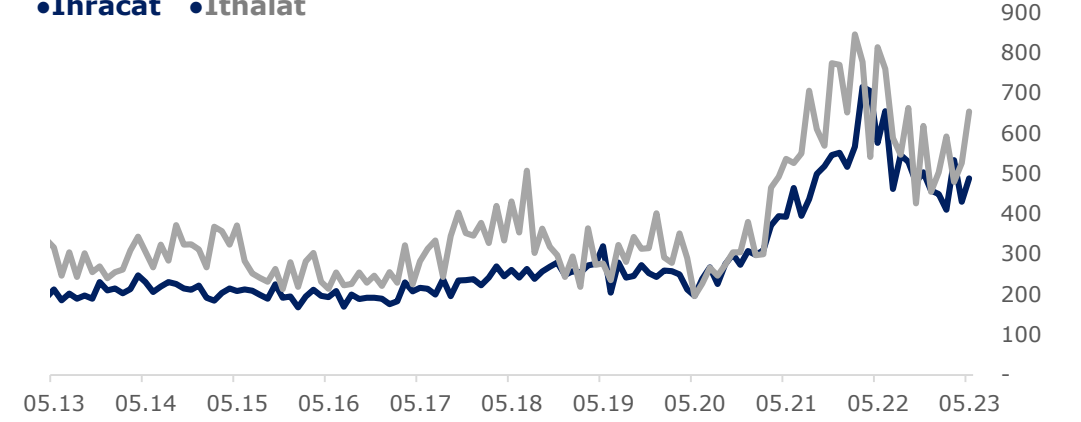
Demir ve Çelik Ticareti (milyar USD)

•İhracat •İthalat

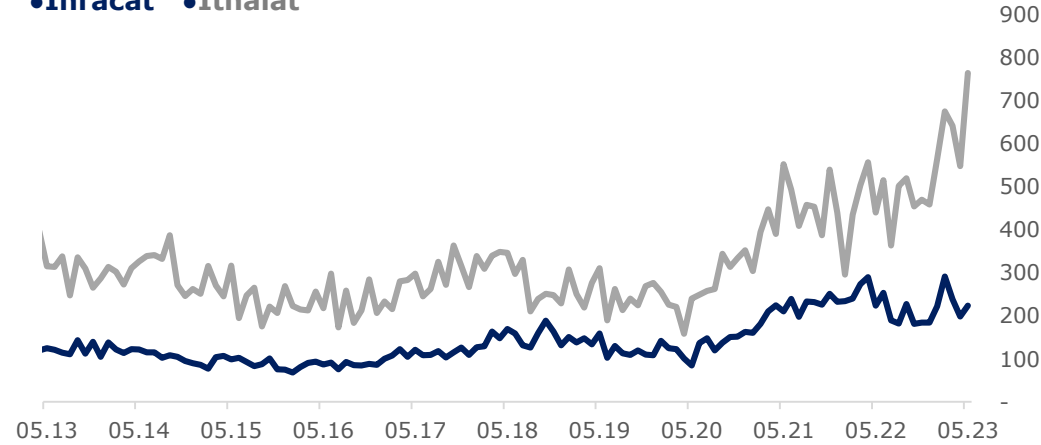
Alüminyum ve Alüminyumdan Eşya Ticareti (milyon USD)

•İhracat •İthalat

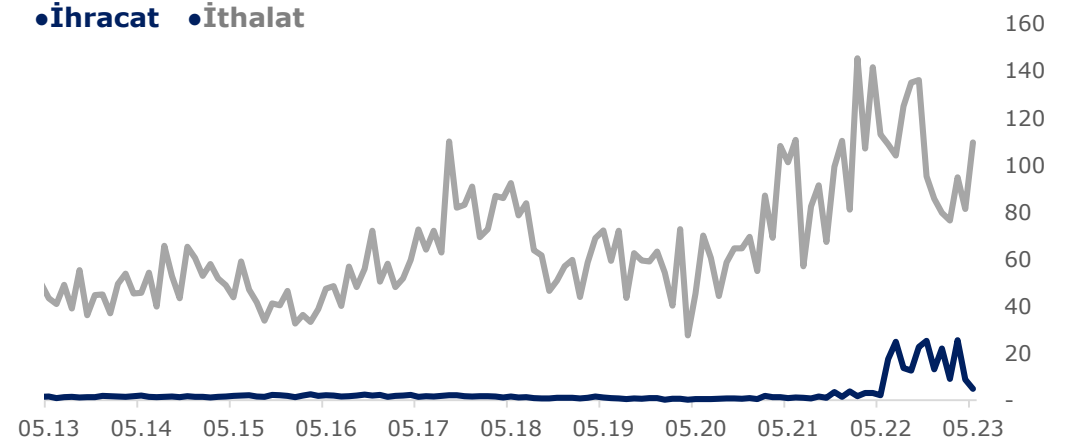
Bakır ve Bakırdan Eşya Ticareti (milyon USD)

•İhracat •İthalat

Çinko ve Çinkodan Eşya Ticareti (milyon USD)

•İhracat •İthalat

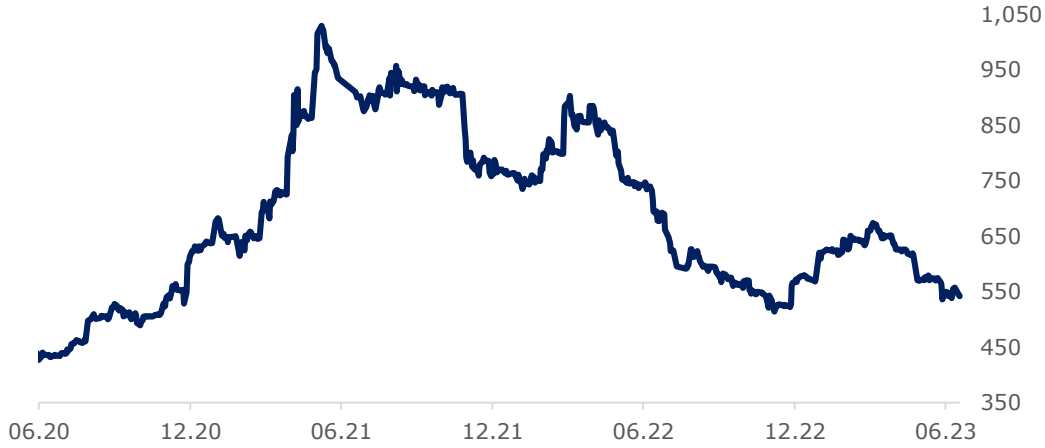

METAL | Fiyatlar

Arz talep koşullarındaki değişim ana metal fiyatlarını belirliyor.

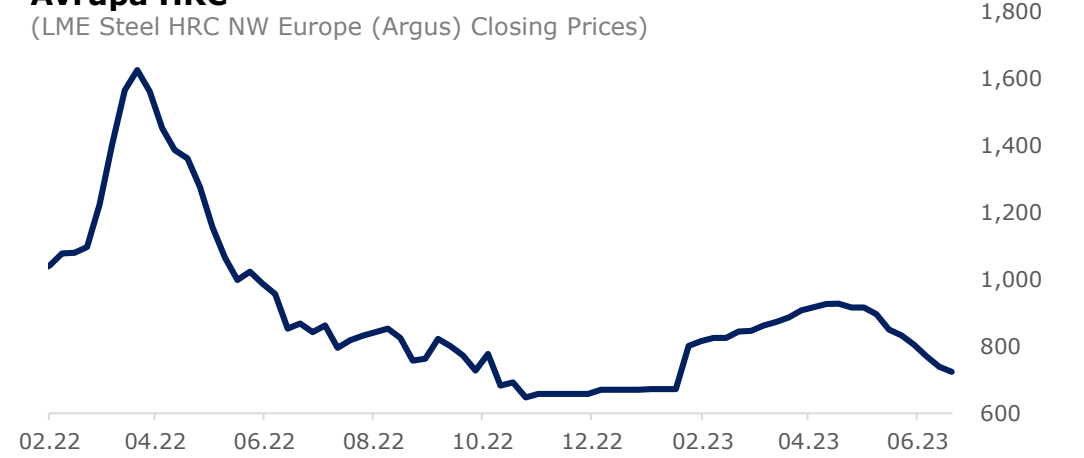
Jeopolitik gelişmelerin major rol oynadığı ana metal fiyatları son dönemde Çin'in yeniden açılması ile birlikte küresel talep koşullarındaki iyileşme beklentileri ile yeniden yükseliş ivmesine başladı.

China HRC

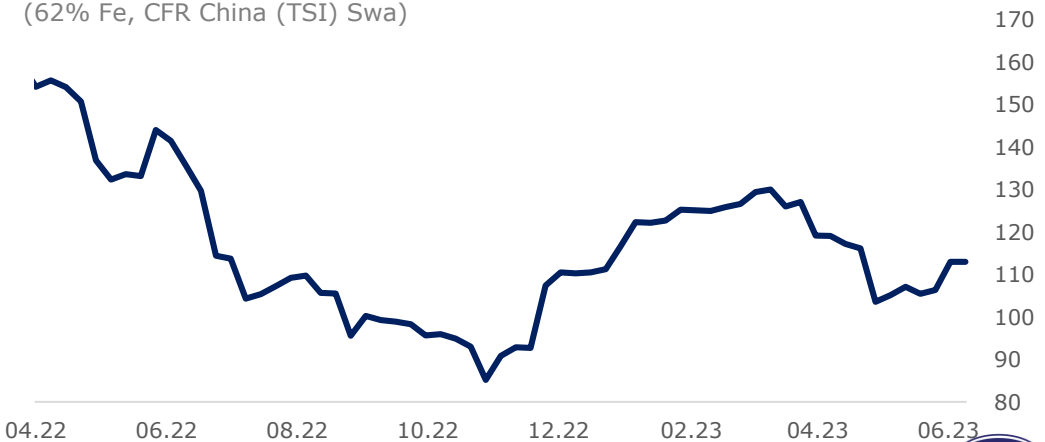
Avrupa HRC

(LME Steel HRC NW Europe (Argus) Closing Prices)

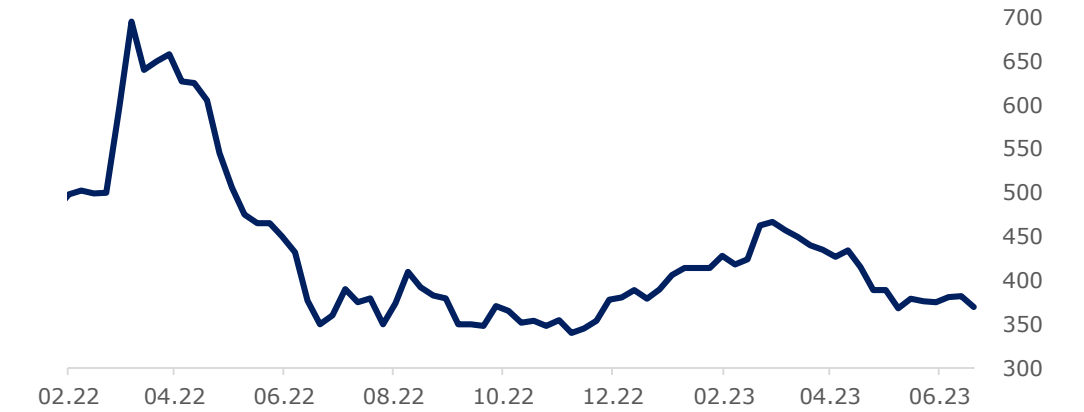
Demir Cevheri Fiyatları

(62% Fe, CFR China (TSI) Swa)

Türkiye Hurda Çelik Fiyatları

(LME Steel Scrap CFR Turkey (Platts) Closing Prices)

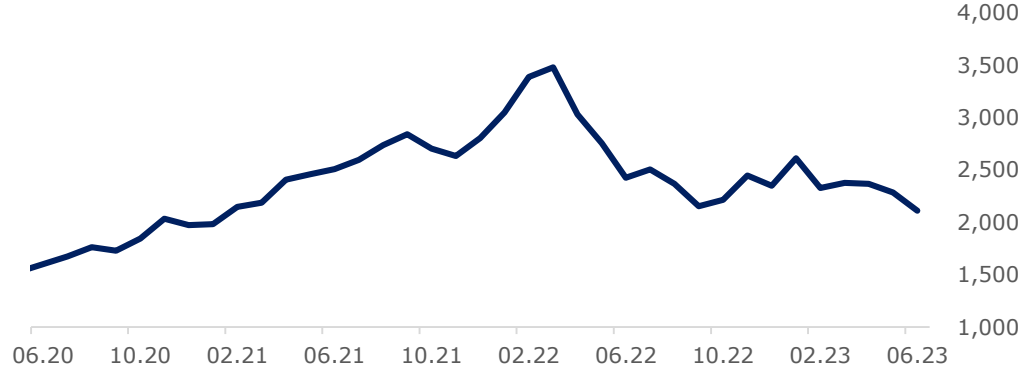

METAL | Fiyatlar

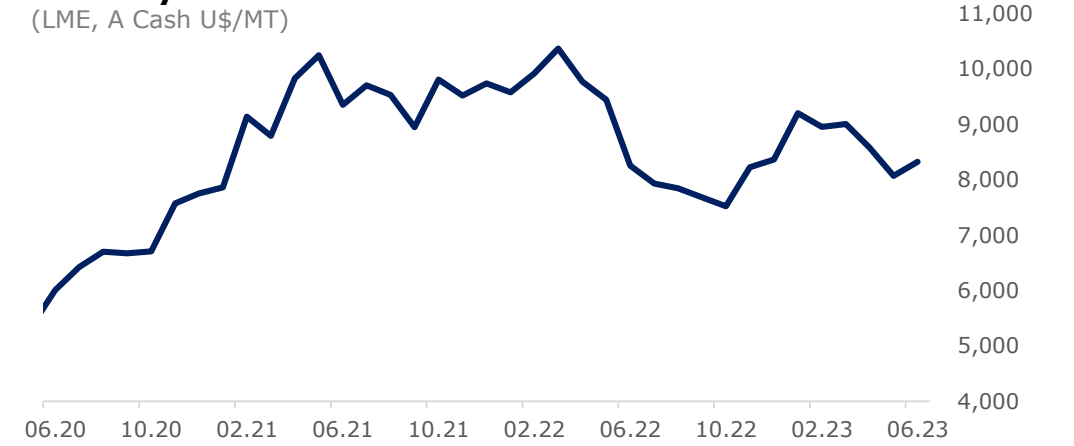
Alüminyum Fiyatları

(LME, 99.7% Cash USD/MT)

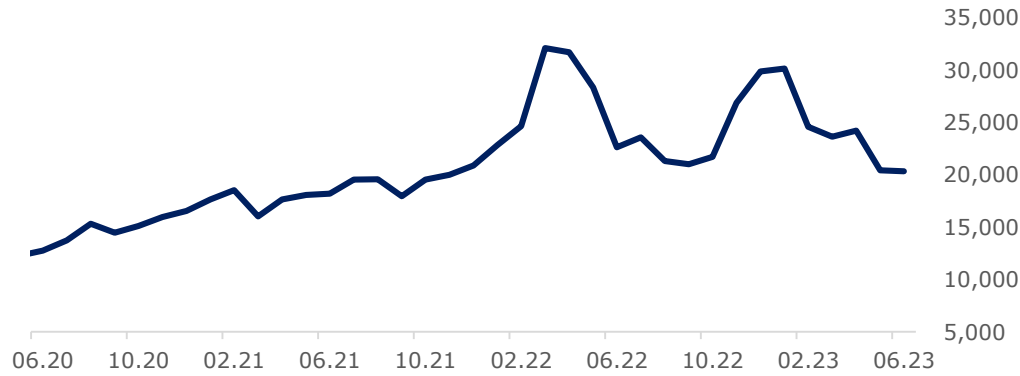
Bakır Fiyatları

(LME, A Cash U\$/MT)

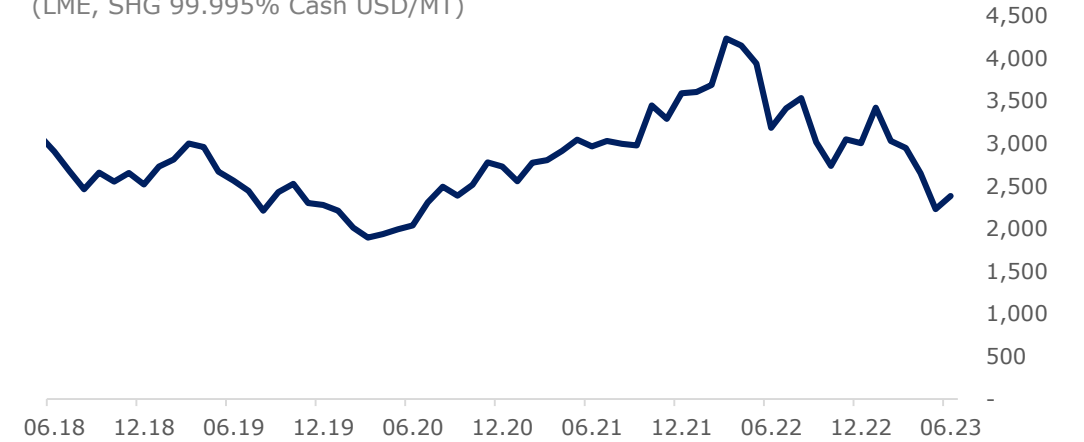
Nikel Fiyatları

(LME, Cash USD/MT)

Çinko Fiyatları

(LME, SHG 99.995% Cash USD/MT)

Otomotiv

OTOMOTİV | Üretim

2023 yılının ilk beş ayında toplam otomotiv üretimi 31.8%, ihracatı 9.8% arttı.

2023 yılı Ocak-Mayıs döneminde toplam üretim bir önceki yılın aynı dönemine göre 20%, otomobil üretimi 30% oranında arttı. Mayıs ayında toplam üretim **137,012 adet**, otomobil üretimi ise **90,739 adet** düzeyinde gerçekleşti.

2023 yılı Mayıs ayında önceki yılın aynı ayına göre

Binek otomobil üretimi

35.10% arttı
90,739 adet

Ticari araç üretimi

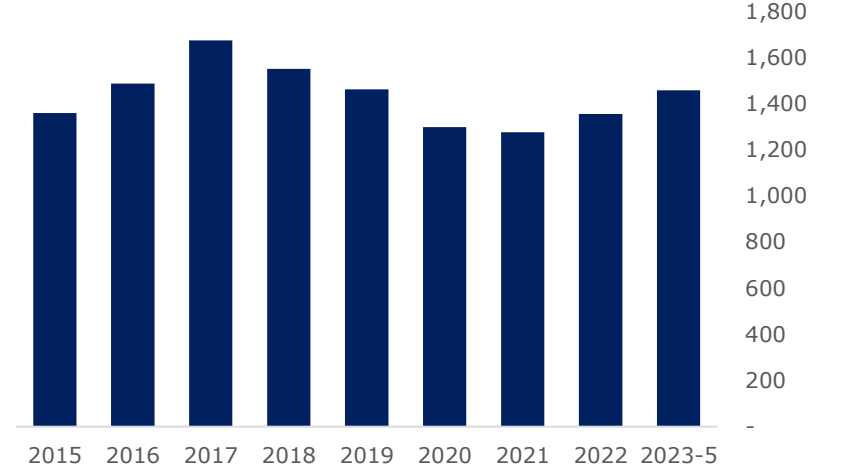
25.67% arttı
46,273 adet

Toplam otomotiv üretimi

31.76% arttı
137,012 adet

Toplam Otomotiv Üretimi (bin adet)

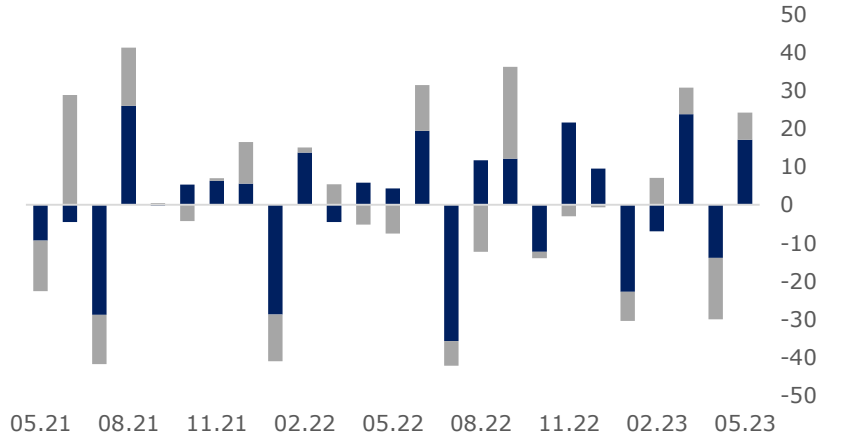

*2023 verisi son 12 ay toplamdır.

Türkiye Otomotiv Üretimi Trendi

(Aylık değişim, Bin Birim)

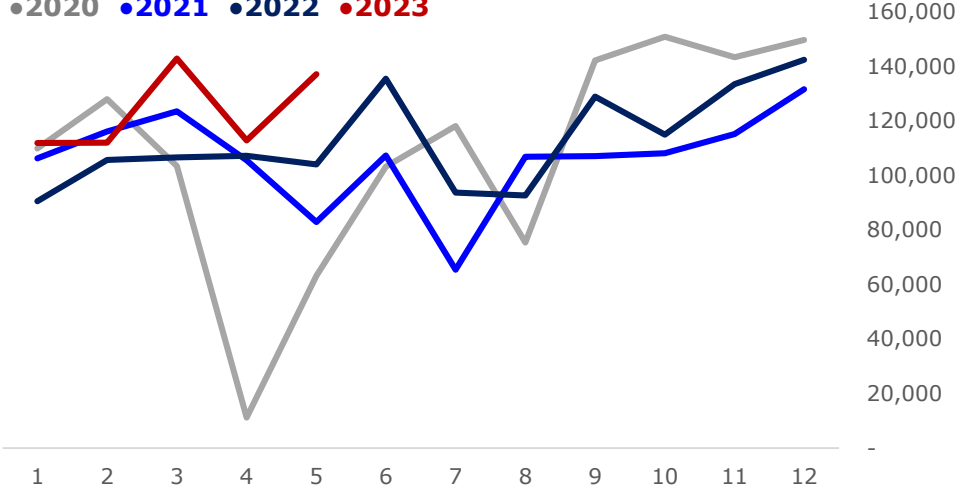
•Binek • Ticari

OTOMOTİV | Üretim

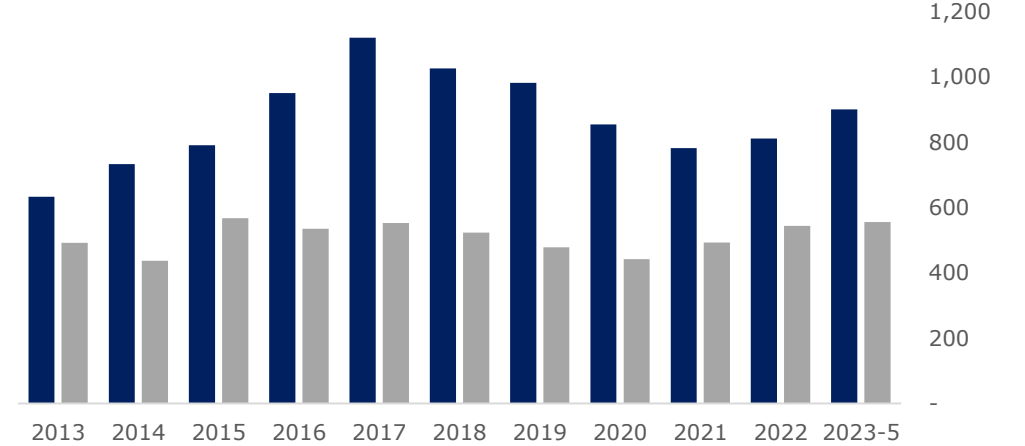
Binek & Hafif Ticari Araç Üretimi

●2020 ●2021 ●2022 ●2023

Otomotiv Üretimi (Bin Adet)

●Binek ●Ticari

*2023 verisi son 12 ay toplamdır.

Toplam Otomotiv Üretimi

Yıl/Ay	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
2013	83,808	93,519	99,819	93,308	96,918	101,975	111,992	47,288	111,516	88,579	113,646	83,166	1,125,534
2014	75,042	83,140	97,308	98,991	101,495	108,101	98,146	57,278	116,281	100,977	113,093	120,593	1,170,445
2015	102,574	109,012	123,119	120,388	88,048	124,451	112,728	76,977	116,534	132,977	126,236	125,752	1,358,796
2016	97,644	120,691	127,791	123,205	125,342	131,268	110,851	78,087	118,341	145,866	150,681	156,115	1,485,882
2017	128,121	138,369	157,729	149,020	154,758	141,161	148,974	71,463	134,247	156,303	163,460	130,079	1,673,684
2018	124,347	141,372	159,464	138,504	148,304	131,194	143,729	47,175	132,931	131,231	128,875	122,993	1,550,119
2019	109,871	119,473	132,189	127,913	136,517	109,116	133,883	52,242	136,236	132,155	135,951	135,775	1,461,321
2020	109,783	127,882	103,350	11,164	63,145	103,173	118,030	75,341	142,129	150,746	143,264	149,614	1,297,621
2021	106,176	116,088	123,427	105,496	82,860	107,219	65,418	106,748	107,029	108,078	115,078	131,557	1,275,174
2022	90,523	105,646	106,575	107,180	103,984	135,424	93,659	92,625	128,872	114,835	133,469	142,314	1,355,106
2023	111,837	111,959	142,799	112,733	137,012								616,340

OTOMOTİV | Satışlar

2023 yılının Mayıs ayında Otomotiv satışları bir önceki yıla kıyasla artış gösterdi.

Türkiye otomobil ve hafif ticari araç toplam pazarı, 2023 yılı Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre 70.9 % oranında artarak **111,356 adet** olarak gerçekleşti. 2023 yılı Ocak-Mayıs döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 60.5% oranında artarak **445,006 adet** olarak gerçekleşti. Otomobil ve hafif ticari araç pazarı son 10 yılın Mayıs ayı ortalama satışlarına göre %69.1 arttı.

2023 yılı Mayıs ayında önceki yılın aynı ayına göre

Binek otomobil satışları

68.54% arttı
87,218 adet

Hafif Ticari otomobil satışları

79.91% arttı
24,138 adet

Elektrikli otomobil satışları

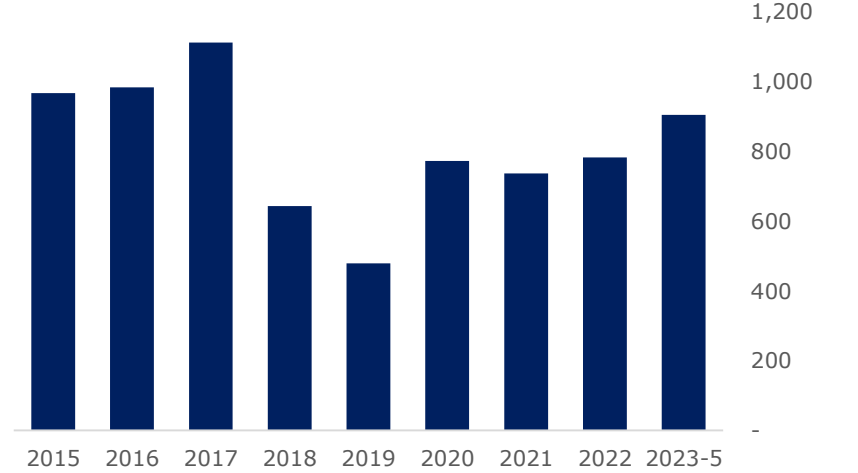
589.4% arttı
2,592 adet

Toplam otomotiv ihracatı

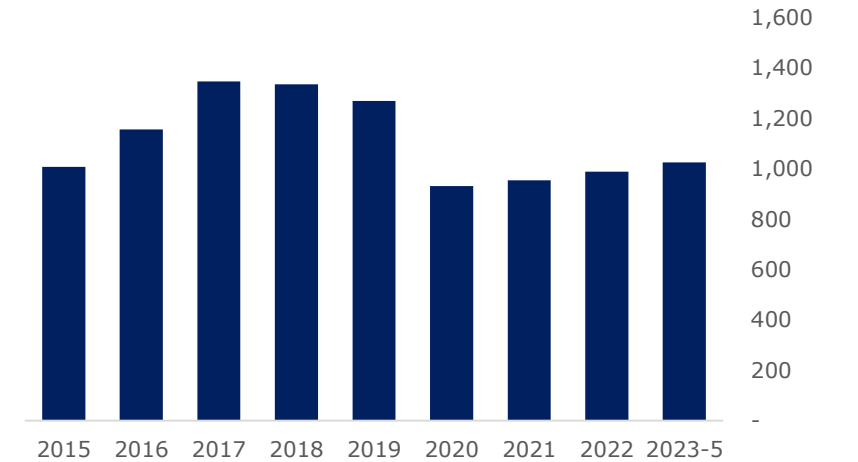
9.80% arttı
87,716 adet

Toplam Otomotiv Satışları (bin adet)

*2023 verisi son 12 ay toplamıdır.

Toplam Otomotiv İhracatı (bin adet)

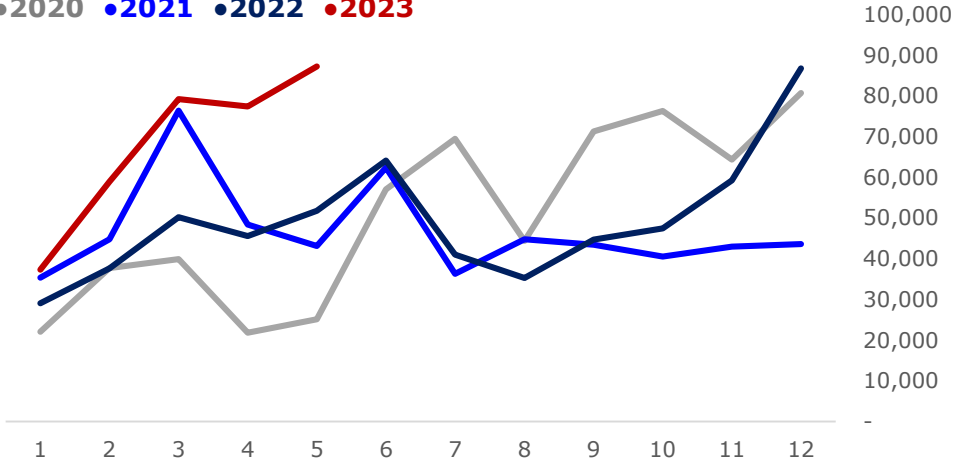
*2023 verisi son 12 ay toplamıdır.

*Otomotiv ihracat rakamlarına otomobil, hafif ticari ve traktör dahildir.

OTOMOTİV | Satışlar

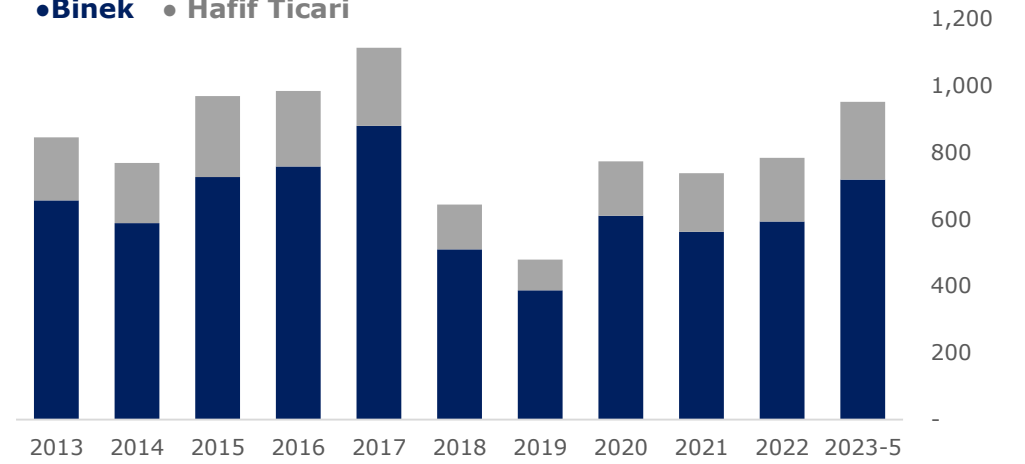
Aylık Binek Araç Satışları

●2020 ●2021 ●2022 ●2023

Otomotiv Satışları (Bin Adet)

●Binek ● Hafif Ticari

*2023 verisi son 12 ay toplamdır.

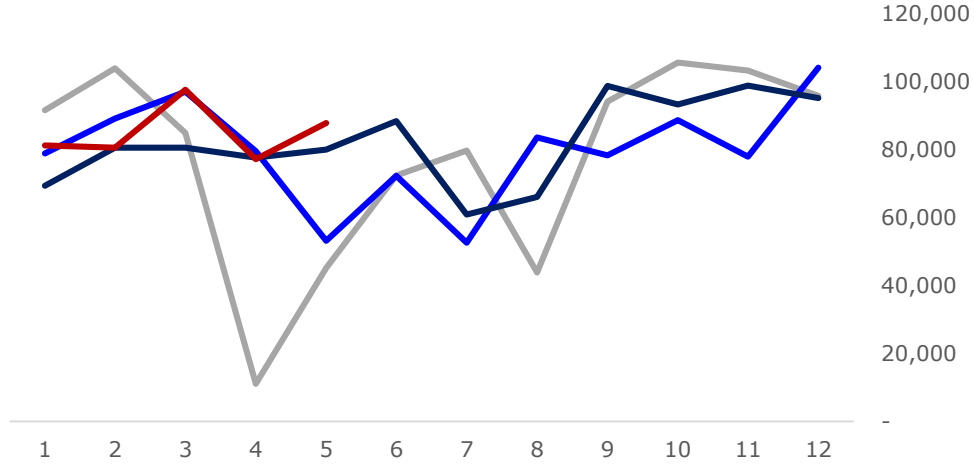
Toplam Otomotiv Satışları

Yıl/Ay	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
2013	35,523	48,307	68,774	73,575	81,468	74,096	62,486	65,043	67,963	58,014	79,301	129,718	844,268
2014	32,800	35,021	47,581	53,305	58,121	60,163	59,907	60,199	66,531	66,573	80,621	146,989	767,811
2015	34,615	55,331	83,302	91,602	81,542	86,158	83,836	82,577	64,025	64,255	84,601	156,173	968,017
2016	32,713	52,825	82,948	84,887	93,904	91,540	58,533	71,556	67,593	83,000	122,309	141,912	983,720
2017	35,323	46,965	73,802	75,988	85,422	83,658	104,640	92,464	91,975	115,703	128,675	178,053	1,112,668
2018	44,990	59,876	76,345	71,126	72,755	51,037	52,734	34,346	23,028	21,571	58,204	77,706	643,718
2019	14,373	24,875	49,221	30,971	33,016	42,688	17,927	26,246	41,992	49,075	58,176	90,500	479,060
2020	27,273	47,122	50,008	26,457	32,235	70,973	87,401	61,533	90,619	94,733	80,141	104,293	772,788
2021	43,728	58,504	96,428	61,488	54,734	79,819	47,849	58,454	57,141	56,746	60,216	62,243	737,350
2022	38,131	49,652	64,267	60,035	65,167	80,652	52,206	48,336	62,084	65,222	82,311	115,220	783,283
2023	50,894	81,148	103,929	97,679	111,356								445,006

OTOMOTİV | İhracat

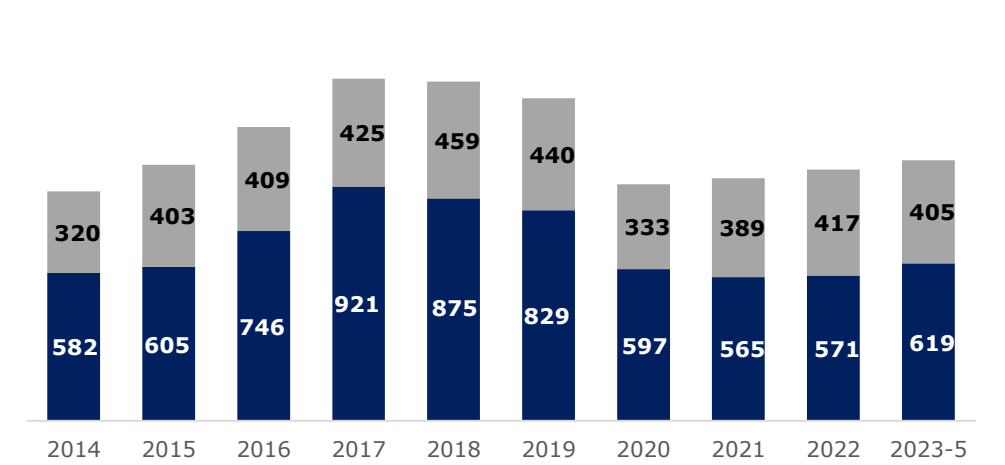
Toplam Otomotiv İhracatı

•2020 •2021 •2022 •2023

Otomotiv İhracatı (bin birim)

•Binek •Ticari & Traktör

*2023 verisi son 12 ay toplamdır.

Toplam İhracat (Adet, Traktör Dahil)

Yıl/Ay	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
2020	91,430	103,796	84,765	10,997	45,086	72,230	79,564	43,801	93,976	105,523	103,142	95,723	930,033
2021	78,793	88,977	96,945	79,469	53,078	72,147	52,558	83,488	78,174	88,591	77,823	104,010	954,053
2022	69,261	80,488	80,497	77,535	79,884	88,239	60,803	65,945	98,598	93,194	98,711	95,080	988,235
2023	81,099	80,462	97,497	77,092	87,716								423,866

OTOMOTİV | Güncel Gelişmeler

Fiyat artışlarına karşılık tedbiren hamleler yapılıyor.

BDDK kararına göre nihai fatura değeri 900 bin lira ve altında olan elektrikli araç bedellerinin 70%'ine kadar 48 ay vadede kredi kullanılabilir.

Ticaret Bakanlığı "6 ay/6 bin kilometre" kısıtlamasına ilişkin düzenlemenin uygulama süresinin 6 ay süreyle uzatıldığını açıkladı.

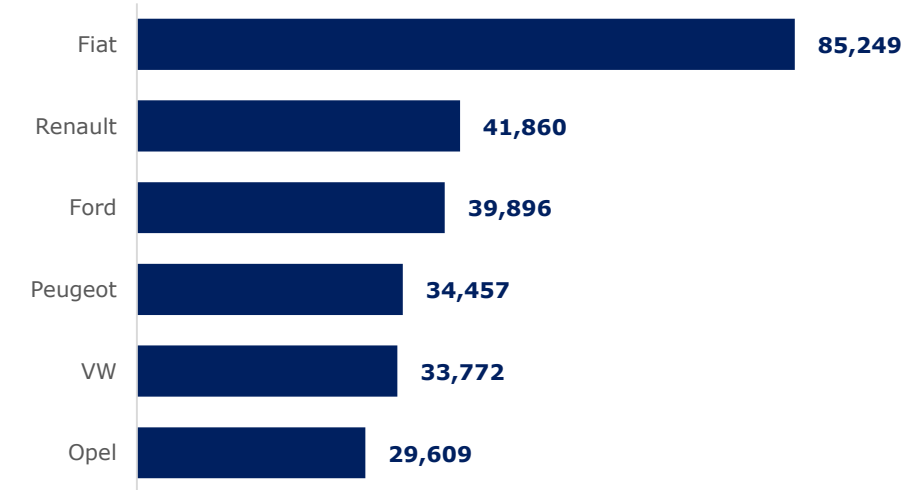
Ticaret Bakanı açıklamasında online satış siteleriyle görüşüğünü, ikinci el araç fiyatlarının sıfır araç fiyatlarını geçemeyeceğini ve fiyatlarda dengelenme olmazsa ilave tedbirler alınacağını belirtti.

Ocak-Mayıs Otomobil pazarı motor tipine göre;

- Benzinli otomobil satışları **231,260** adetle **68%** pay,
- Dizel otomobil satışları **58,843** adetle **17.3%** pay,
- Hibrit otomobil satışları **35,348** adetle **10.4%** pay,
- Otogazlı otomobil satışları **4.420** adetle **1.3%** pay,
- Elektrikli otomobil satışı ise **10,166** adetle **3%** pay aldı.

En çok satışı yapılan markalar

Ocak-Mayıs 2023

		Ocak-Mayıs 2022		Ocak-Mayıs 2023		
Motor Hacmi	Motor Cinsi	Adet	Pay (%)	Adet	Pay (%)	Değişim (%)
<= 160 kW	Elektrik	718	0.3	7,282	2.1	914.2
> 160 kW	Elektrik	1,046	0.5	2,884	0.8	175.7
Toplam		1,764	0.8	10,166	3.0	476.3

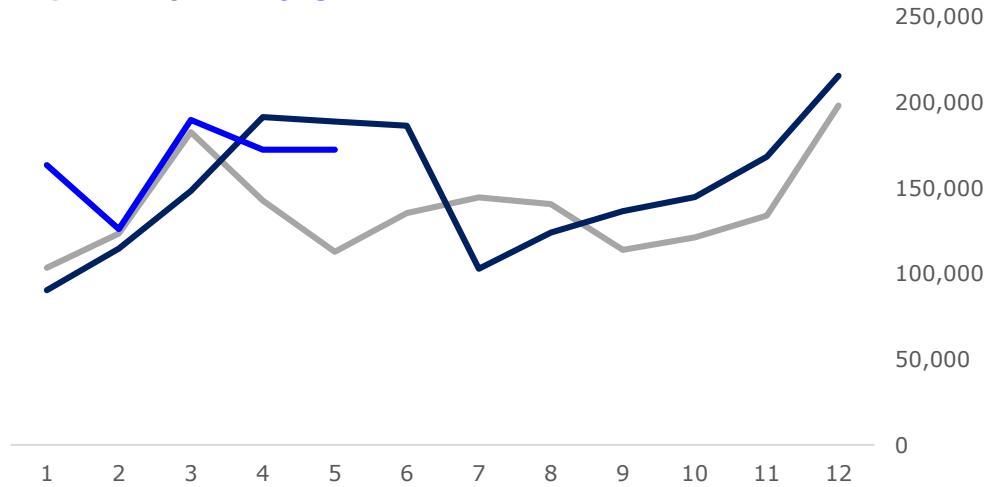

OTOMOTİV | İkinci El Araç Pazarı

İndicata verilerine göre, 2023 yılı Mayıs ayında Türkiye ikinci el online binek ve hafif ticari araç pazarında tekil **326,372 adet** araç ilana çıktı. Buna göre, geçtiğimiz senenin Mayıs ayı ile karşılaştırıldığında ilan adetlerinin 1% artmış olduğunu görülmekle birlikte ilana çıkan bu araçların 53%'ünün satıldığı gözlemlenmiştir. Bu durumda 2023 yılı Mayıs ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 12% oranında bir artış ile **172,434 adet** satış gerçekleşmiştir. Mayıs ayında 2. el pazarında en çok satılan marka 23,004 adetle Volkswagen olurken, 27 gün ortalama satış hızı ile Renault en hızlı satılan marka olmuştur.

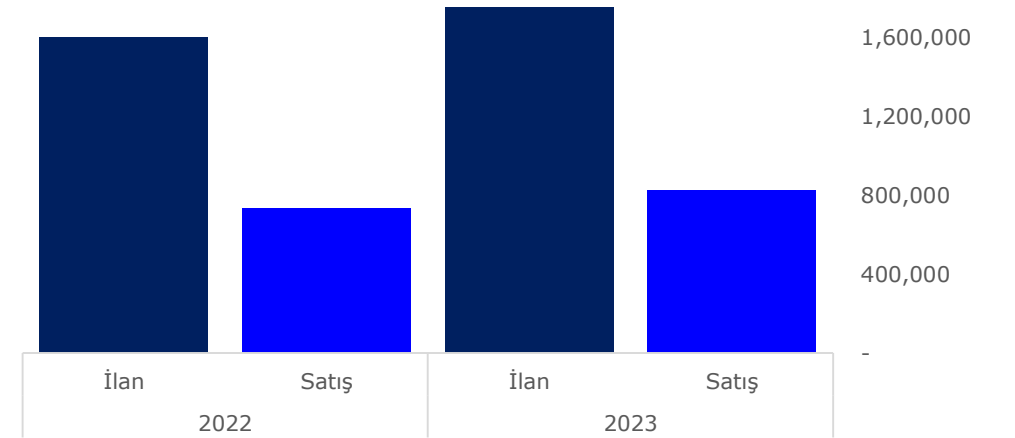
2.El Online Pazar Binek ve Hafif Ticari Araç Satışları

●2021 ●2022 ●2023

2.El Online Pazar - Ocak-Mayıs

●Online İlanlar ●Online Satışlar

Gida

GIDA | Üretim

2022 yılı itibariyle ekilebilir tarım alanları son 20 yılda 9.7% azalırken aynı dönemde çiftçi sayısı 43.1% düştü. Sigortalı çiftçi sayısı ise 2023 Mart itibariyle 490,004 oldu.

2023 yılı Nisan ayında tavuk eti üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre 9.4% azalırken, yumurta ve hindi eti üretimi sırasıyla 0.3% ve 3.6% oranında arttı. Yumurta üretiminin yanı sıra süt üretimi de 2.4% artış gösterdi. Şubat ayında son 12 ay toplam beyaz et üretimi 2.4 milyon ton, yumurta üretimi ise 20 milyar 53 milyon adet düzeyinde gerçekleşti. Süt üretimi ise 9.9 milyon ton oldu.

2023 yılı Nisan ayında önceki yılın aynı ayına göre

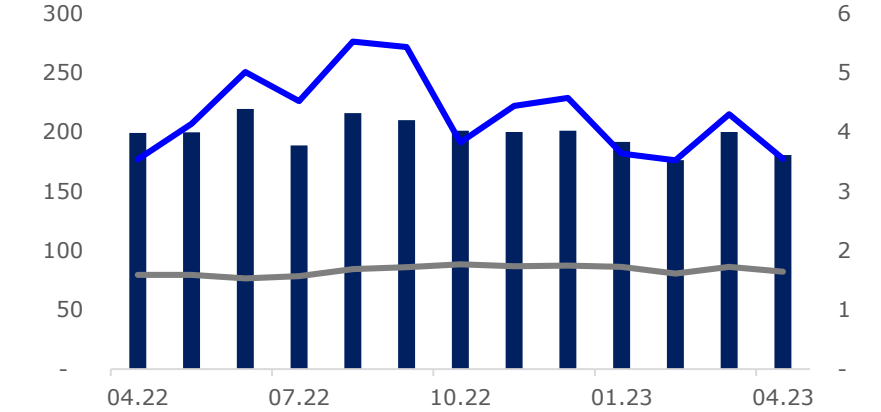
 Beyaz et üretimi
9.22% azaldı
184,046 ton

 Yumurta üretimi
3.62% arttı
1,646 milyar adet

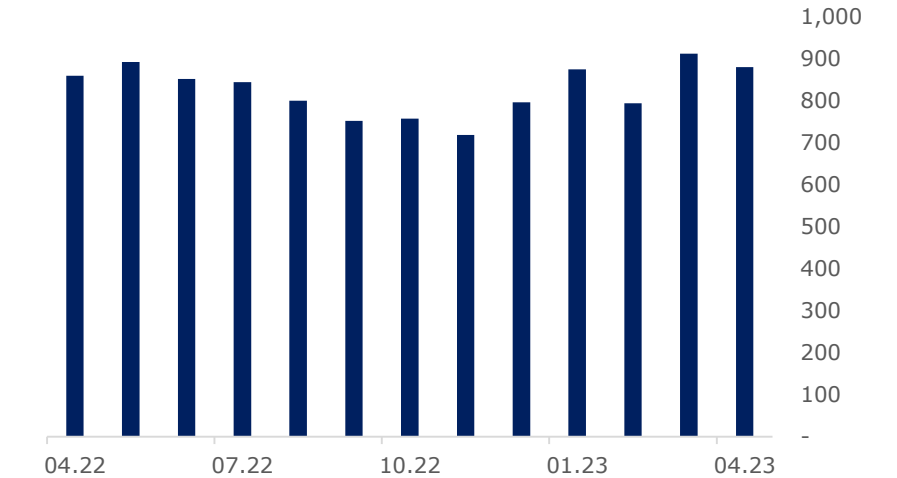
 Süt üretimi
2.41% arttı
879,602 ton

Türkiye'de Beyaz Et ve Yumurta Üretimi

Tavuk Eti (000 ton) **Hindi Eti** (000 ton)
Tavuk Yumurtası (milyar adet, sağ eksen)

Türkiye'de Süt Üretimi (000 ton)

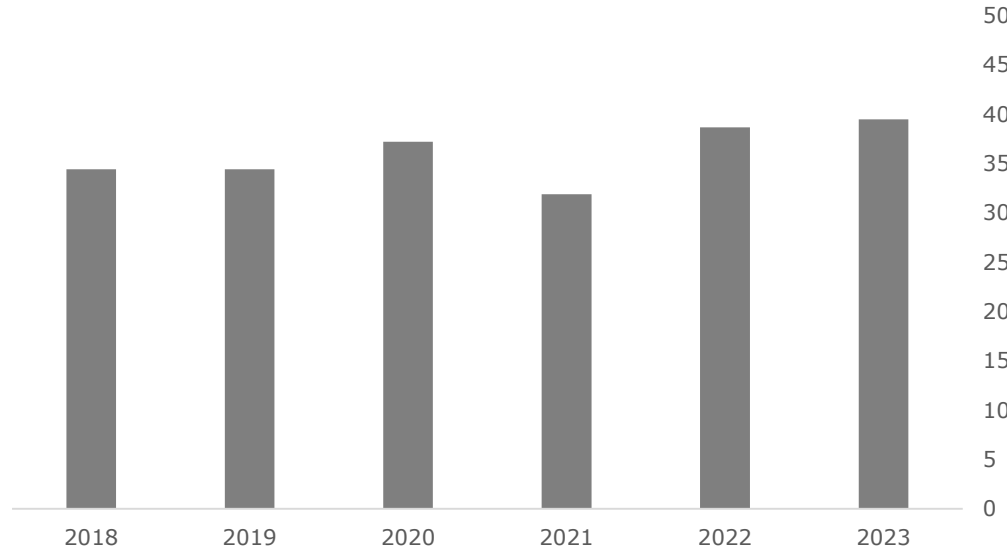

GIDA | Üretim

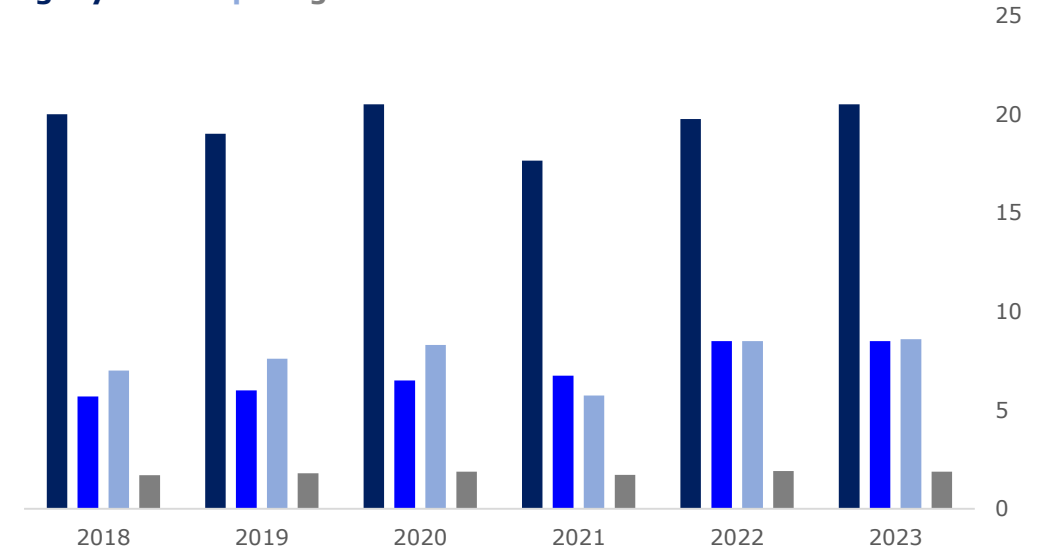
Türkiye’de tahıl ürünleri üretiminin 2023 yılında bir önceki yıla göre 2.1% artarak toplam 39.5 milyon ton seviyesine çıkması tahmin edilmektedir.

2022 yılı itibariyle 51.1% ile tahıl üretiminde en yüksek paya sahip olan buğday üretiminin, tahıl üretimindeki artışa paralel olarak 20.5 milyon ton seviyesine yükselmesi beklenmektedir. Ayrıca, yem sanayinin en önemli girdilerinden olan arpanın üretiminin de 2023 yılında 1.2% oranında yükseliş ile 8.6 milyon ton olacağı öngörülmektedir.

Türkiye’de Tahıl Üretimi* (milyon ton)

Türkiye’de Tahıl Üretimi* (milyon ton)
Buğday Mısır Arpa Diğer

* 2023 data is the 1st estimation of 2023 crop production.

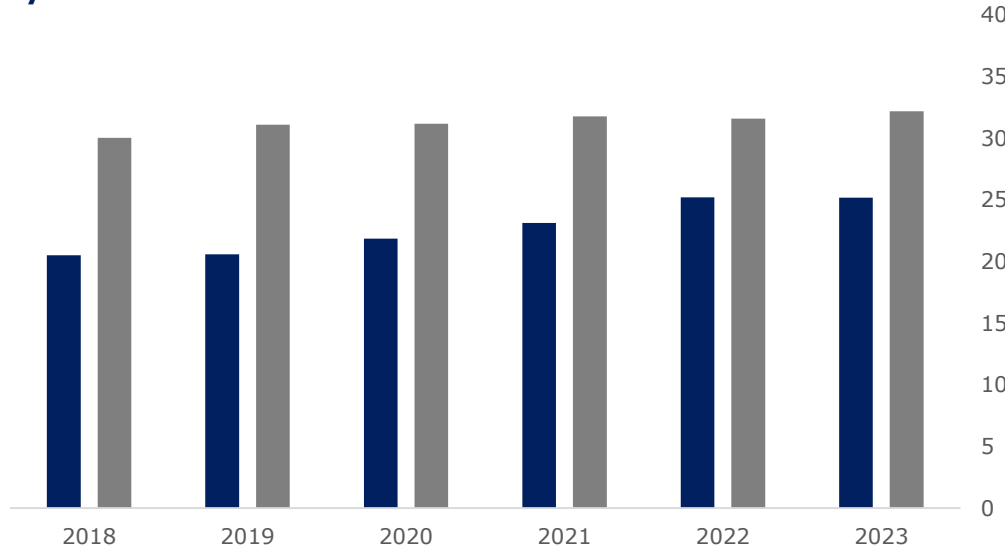
GIDA | Üretim

2023 yılında meyve üretiminin bir önceki yıla göre 0.1% oranında azalarak 25.2 milyon ton seviyesinde gerçekleşmesi beklenirken sebze üretiminin ise 1.9% artarak 32.2 milyon ton ile son yılların en yüksek seviyesine tırmanacağı öngörülmektedir.

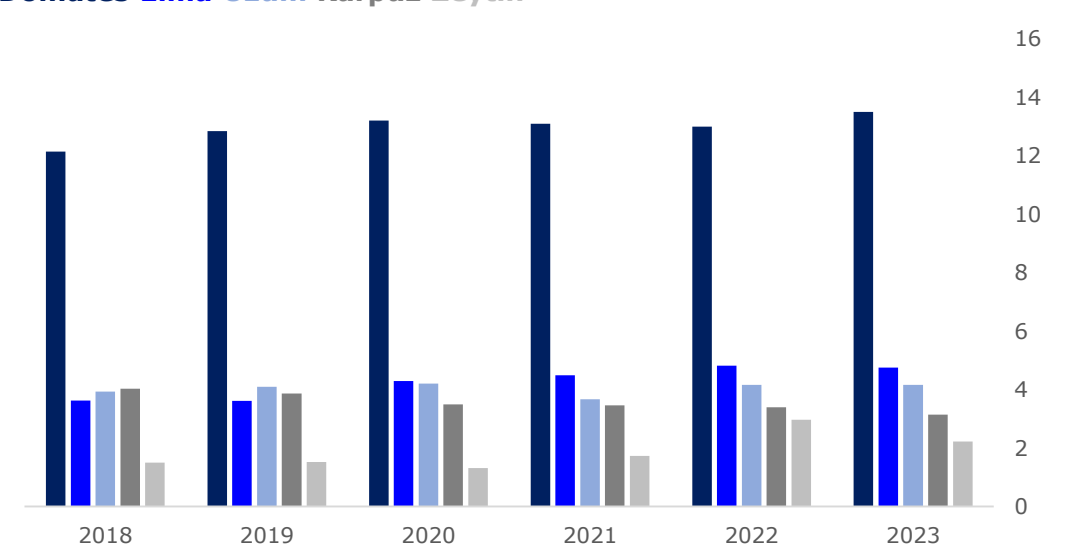
Meyve üretiminde en yüksek üretim payına sahip elmanın üretiminin yıllık bazda 1.3% oranında düşüş ile 4.8 milyon ton, sebze üretiminde en yüksek üretim payına sahip domateste ise 3.8% oranında yükseliş ile 13.5 milyon ton olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Portakal, mandalina, limon ve greyfurt gibi meyvelerin yer aldığı turuncgiller grubunda ise 14.3% oranında artış beklenmektedir.

Türkiye'de Meyve ve Sebze Üretimi* (milyon ton)
Meyve Sebze

Seçili Meyve ve Sebzelerin Üretimi* (milyon ton)
Domates Elma Üzüm Karpuz Zeytin

* 2023 verileri 2023 bitkisel üretim 1. tahminidir.

GIDA | Üretim ve Büyüme

Türkiye’de tarım sektörü 1Ç23’de yıllık bazda 3.8% küçülürken 10 çeyrek üst üste GSYH büyümesinin altında kalmıştır.

Sanayi Üretim Endeksi’nde gıda ürünleri, içecek ve tütün ürünlerinde dalgalı seyir göze çarpmaktadır. Özellikle içecek üretiminde talep kaynaklı mevsimsellik öne çıkarken KKO da buna paralel olarak yaz aylarında yükselmektedir. Gıda ürünleri, içecek ve tütün ürünleri imalat KKO’ları ise Haziran 2023 itibarıyla sırasıyla 73.61%, 80.62% ve 82.39% olarak gerçekleşmiştir.

Tarım Sektörü

2023 yılı 1. çeyrekte

3.8% küçüldü

Gıda Ürünleri

Sanayi Üretim Endeksi
Nisan ayında yıllık bazda

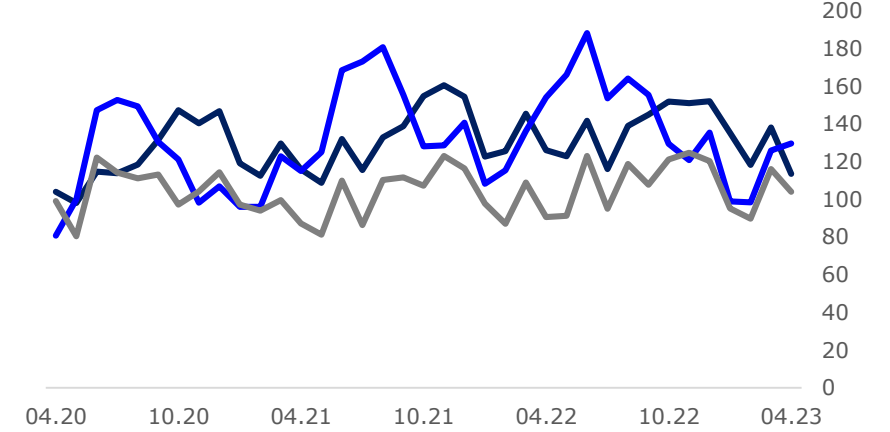
0.5% azaldı

İmalat KKO
Haziran ayında

73.61% oldu

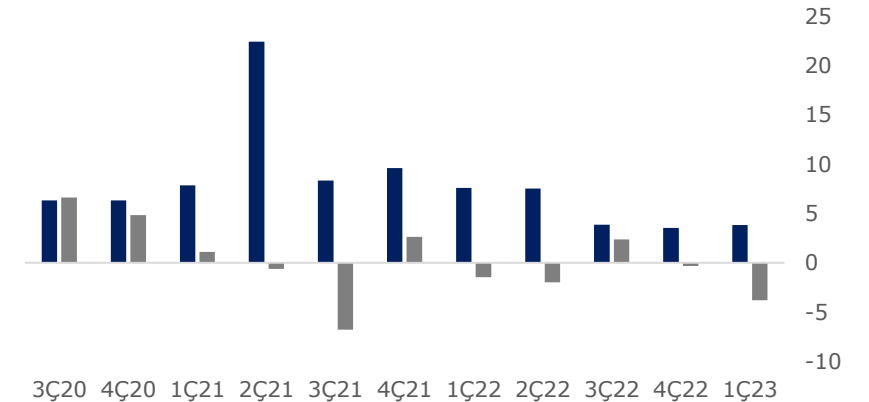
Sanayi Üretim Endeksi (2015 = 100)
Gıda Ürünleri İçecek Tütün Ürünleri

Çeyreklik Bazda GSYH Değişim Oranları

(Yıllık değişim, %)

GSYH Tarım-GSYH

GIDA | Gıda Enflasyonu

2020 – 2022 aralığında Dünya’da gıda fiyatlarındaki sert yükselişin ardından fiyatlar önemli ölçüde geri çekilirken yurt içinde bu düşüş hızı nispeten yavaş seyretti.

Mayıs ayı verilerine göre gıda ve alkolsüz içecekler enflasyonu 52.52% ile TÜFE artışı üzerinde yükseliş göstermeye devam etti. Aylık bazda seçili temel gıda ürünlerinde en yüksek artış patates ve bazı yumru bitkilerde meydana geldi. İlgili üründe aylık artış 37.10% oldu.

Gıda ve Alkolsüz İçecekler Grubu Mayıs Ayında

Aylık bazda

0.71%
arttı

Yıllık bazda

52.52%
arttı

Tüketici Fiyatları Artışına Puan Katkısı;

Aylık bazda

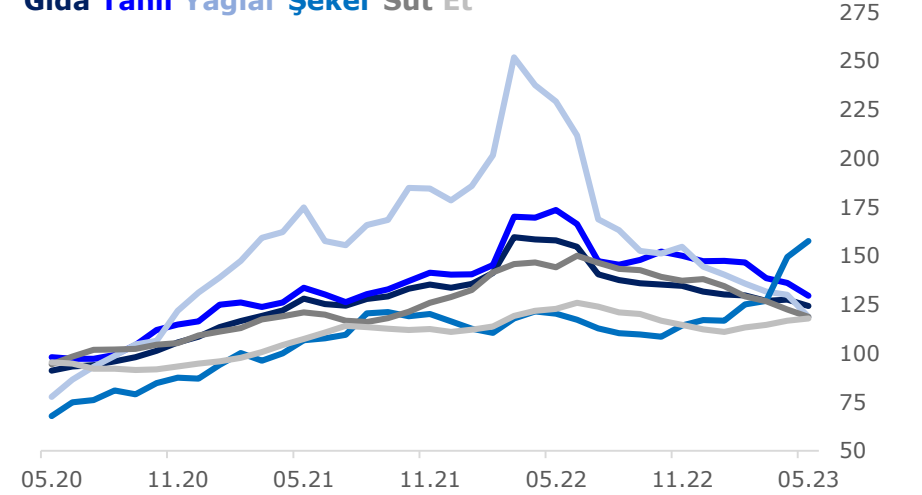
0.19 oldu

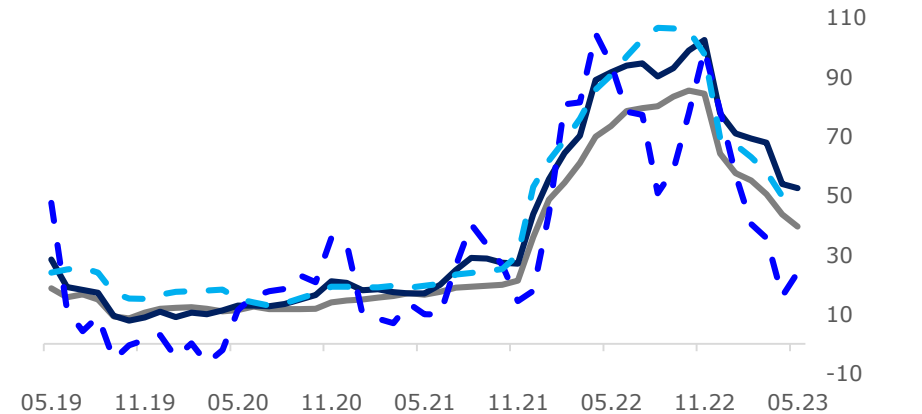
Yıllık bazda

13.64 oldu

FAO Gıda Fiyat Endeksi (Nominal)
Gıda Tahıl Yağlar Şeker Süt Et

Tüketici Fiyat Endeksi (Yıllık değişim, %)
TÜFE Gıda ve Alkolsüz İçecekler
Taze Meyve ve Sebze Ekmek ve Tahıllar

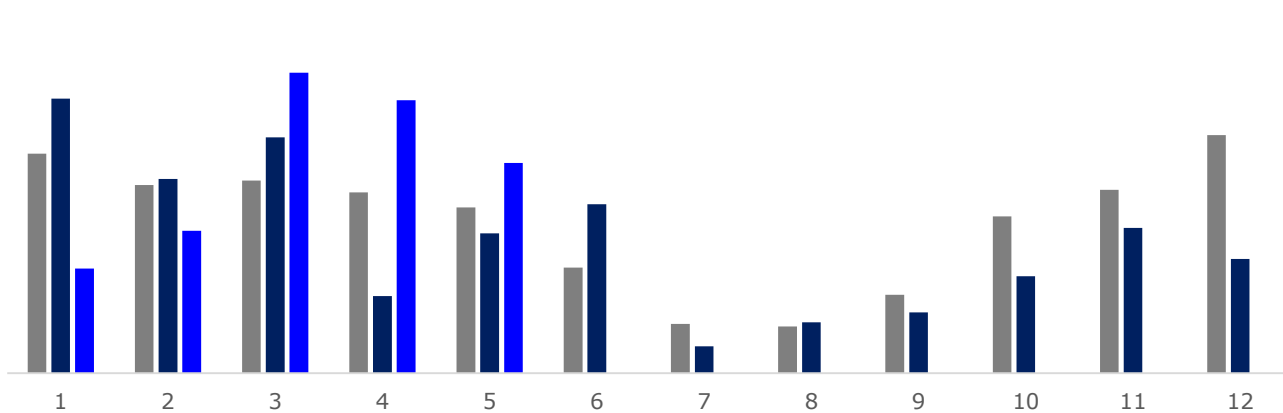
GIDA | Gıda Enflasyonu ve Kuraklık

Türkiye’de tahıl başta olmak üzere tarım sektörü ithalata bağımlı olması sebebiyle kur etkisi yüksektir. Haziran ayındaki Türk Lirasındaki değer kaybı nedeniyle Haziran ayı tarım-ÜFE ve tarımsal girdi fiyat endekslerinde bir miktar artış beklenmektedir.

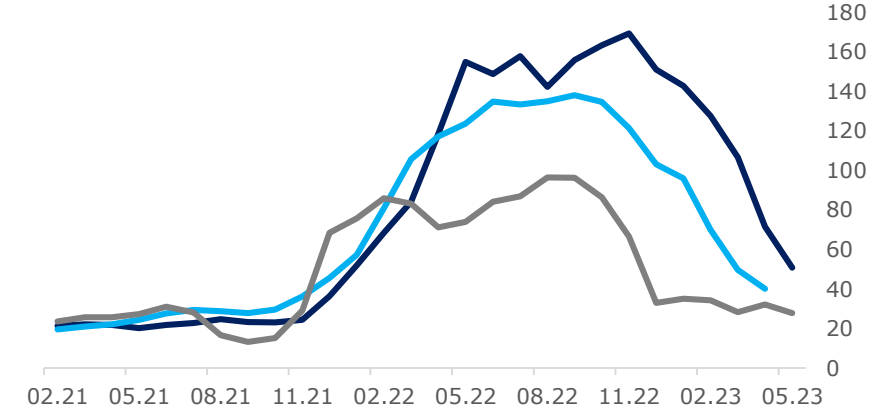
Türkiye geneli Mayıs ayı yağışları normalinin ve geçen yılın Mayıs ayının üzerinde gerçekleşirken Ekim 2022 – Mayıs 2023 dönemine baktığımızda ise yağışlar normaline göre 9%, geçen yılın aynı dönemine göre 3% azalış göstermiştir.

Öte yandan Haziran ayı itibariyle Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre sulama maksatlı barajlardaki aktif doluluk oranı 51% olmuştur.

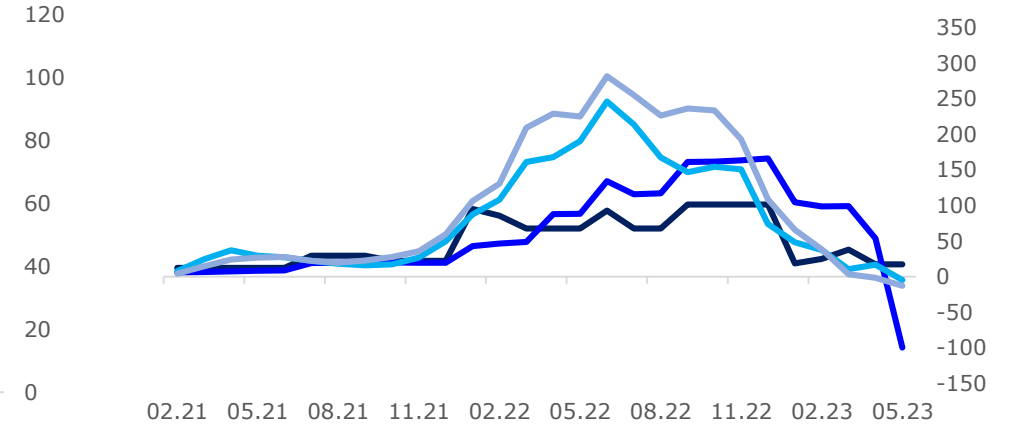
Türkiye Geneli Aylık Alansal Yağışlar (mm) Normali 2022 2023

Tarımda Dışa Bağımlılık (Yıllık Değişim, %) Tarım-ÜFE Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi Döviz Sepeti (1/2 USD + 1/2 EUR)

TÜFE-Enerji (Yıllık Değişim, %) Elektrik Doğalgaz Benzin Motorin

GIDA | İhracat

Son 12 ay toplamı olarak bakıldığında 2023 Mayıs'ta gıda ürünleri toplam ihracatı 2022'ye göre 1.5% artarak 19.0 milyar USD'ye yükselirken bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık hizmet faaliyetleri ise 4.3% büyüyerek 6.2 milyar USD seviyesine ulaştı. 2023 Mayıs ayı ihracatı bir önceki yılın aynı ayı ile kıyaslandığında ise gıdada 36.3% ve bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık hizmet faaliyetlerinde 8.9% düzeyinde artış gözlemlendi. Gıda ürünleri segmentinde en yüksek ihracatı yapılan ürün olan sebze ve meyve ihracatı 5.3 milyar USD olarak gerçekleşirken Almanya 17.6% ile Türkiye'nin en büyük ihracat pazarıdır.

2023 Mayıs Gıda Ürünleri İhracatı
19.0 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

2023 Mayıs Bitkisel ve Hayvansal Üretim ile Avcılık Hizmet Faaliyetleri İhracatı
6.2 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

2023 Mayıs Sebze ve Meyve İhracatı
5.3 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

2023 Mayıs Tahıl (Pirinç Hariç), Baklagil ve Yağlı Tohum İhracatı
1.3 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

En Büyük Pazar
Avrupa | **Almanya**

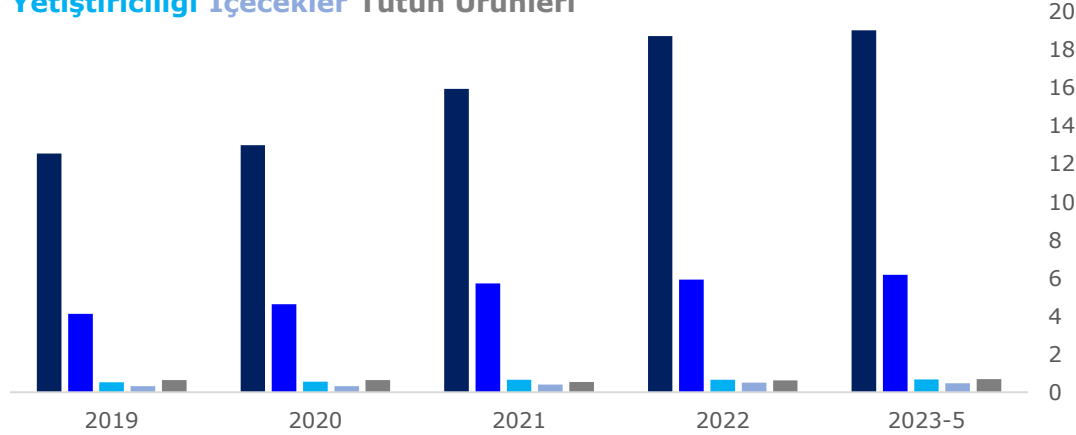

En Büyük Pazar
Orta Doğu | **Irak**

GIDA | İhracat

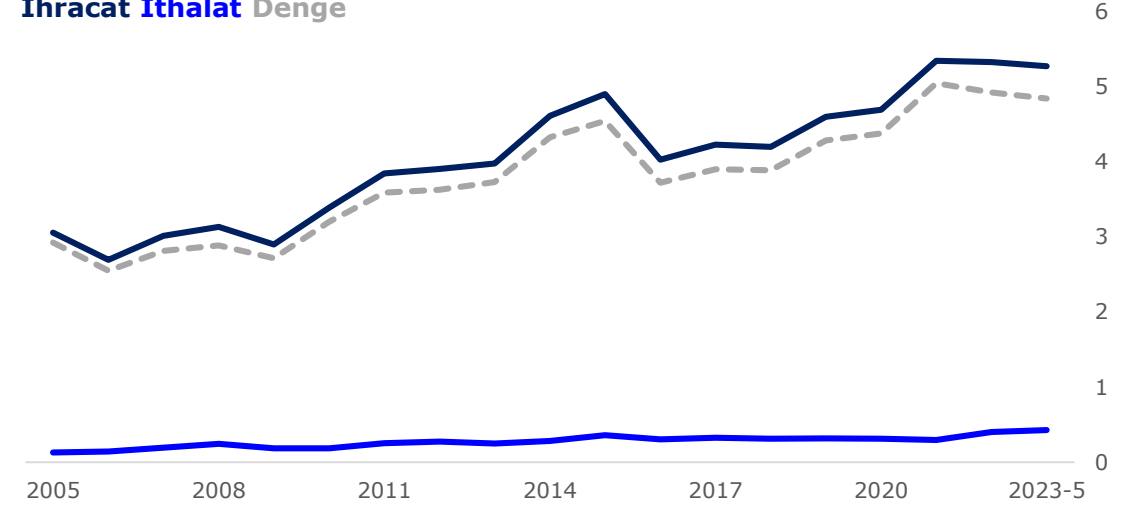
Türkiye'nin Gıda ve Tütün İhracatı* (milyar USD)

Gıda Ürünleri Bitkisel ve Hayvansal Üretim ile Avcılık Hizmet Faaliyetleri Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği İçecekler Tütün Ürünleri

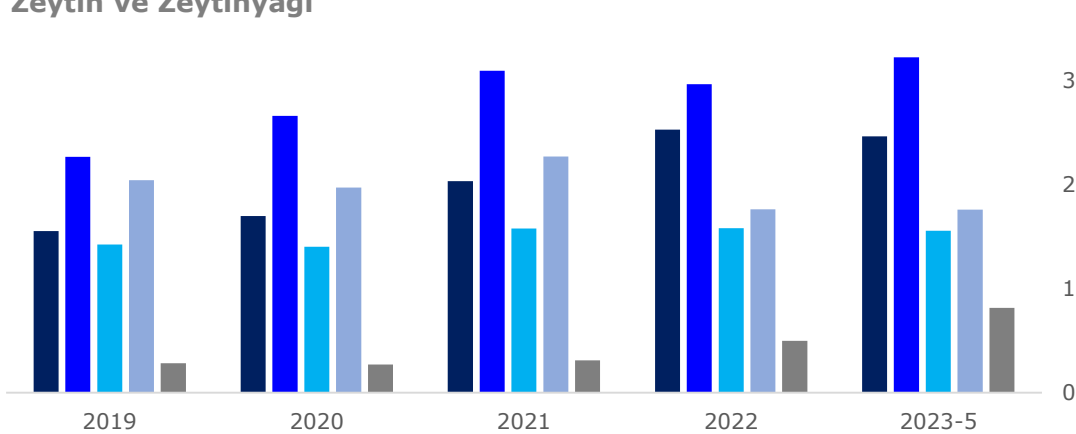
Sebze ve Meyve Dış Ticareti (milyar USD)

İhracat İthalat Denge

Seçilen Ürünlerin İhracatı* (milyon USD)

Meyve Sebze Mamülleri Yaş Meyve ve Sebze Kuru Meyve ve Mamülleri Fındık ve Mamülleri Zeytin ve Zeytinyağı

Ülkelere Göre Sebze ve Meyve İhracatı* (milyar USD)

	2021	2022	2023-5	Pay (%)
Almanya	0.98	0.94	0.93	17.61
ABD	0.41	0.49	0.48	9.13
İtalya	0.64	0.47	0.45	8.51
Irak	0.24	0.40	0.31	5.91
Birleşik Krallık	0.29	0.28	0.28	5.31
Hollanda	0.29	0.25	0.25	4.75
Fransa	0.30	0.25	0.28	5.29
Rusya Federasyonu	0.07	0.17	0.20	3.79
Polonya	0.16	0.12	0.13	2.55
Kanada	0.11	0.12	0.11	2.10
Diğer	1.86	1.83	1.85	35.05
Toplam	5.34	5.32	5.27	100.00

* 2023 verileri son 12 ay toplamıdır.

GIDA | İthalat

Son 12 ay toplamı olarak bakıldığında 2023 Mayıs'ta gıda ürünleri ve bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık hizmet faaliyetleri toplam ithalatı 2022'ye göre sırasıyla 9.0% ve 6.4% artarak 8.8 milyar USD ve 14.6 milyar USD oldu. 2023 Mayıs ayı ihracatı bir önceki yılın aynı ayı ile kıyaslandığında ise artışlar sırasıyla 34.8% ile 29.9% oranlarında gerçekleşti. Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık hizmet faaliyetleri segmentinde en yüksek ithalatı yapılan ürün olan tahıl (pirinç hariç), baklagil ve yağlı tohum ithalatı 9.7 milyar USD ile tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşırken Rusya ile Ukrayna'nın toplam içindeki payı da 69.0% seviyesine çıktı.

**2023 Mayıs Gıda Ürünleri
İthalatı**
8.8 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

**2023 Mayıs Bitkisel ve
Hayvansal Üretim ile Avcılık
Hizmet Faaliyetleri İthalatı**
14.6 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

**2023 Mayıs Bitkisel ve Hayvansal
Sıvı ve Katı Yağlar İthalatı**
3.7 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

**2023 Mayıs Tahıl (Pirinç Hariç),
Baklagil ve Yağlı Tohum İthalatı**
9.7 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

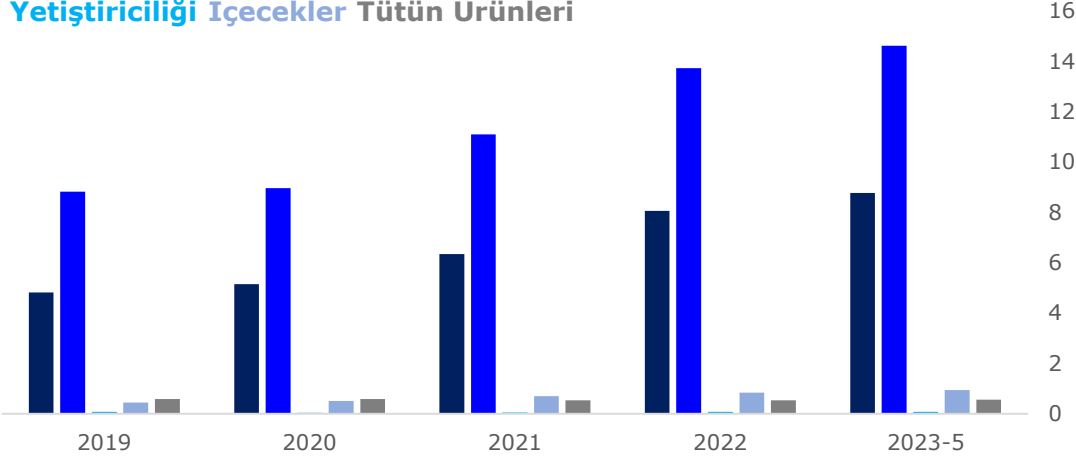
En Büyük İthalatçı Ülke
Asya | Rusya

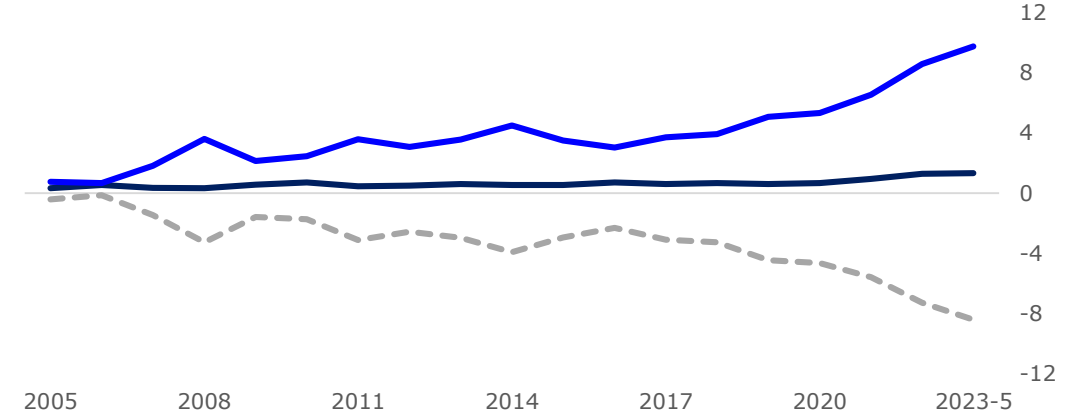
En Büyük İthalatçı Ülke
Asya | Rusya

GIDA | İthalat

Türkiye'nin Gıda ve Tütün İthalatı* (milyar USD)
Gıda Ürünleri Bitkisel ve Hayvansal Üretim ile Avcılık
Hizmet Faaliyetleri Balıkçılık ve Su Ürünleri
Yetiştiriciliği İçecekler Tütün Ürünleri

Tahıl (Pirinç Hariç), Baklagil ve Yağlı Tohum Dış Ticareti* (milyar USD)
İhracat İthalat Denge

Tahıl (Pirinç Hariç), Baklagil ve Yağlı Tohum İthalatı* (milyar USD)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023-5
Rusya Federasyonu	1.04	1.44	1.72	2.06	2.34	3.18	3.88
Ukrayna	0.48	0.51	1.05	0.66	1.11	2.23	2.85
Diğer	2.18	1.98	2.29	2.61	3.09	3.18	3.02
Toplam	3.70	3.93	5.07	5.33	6.53	8.58	9.75
Değişim (%)	-	6.30	28.85	5.12	22.68	31.37	13.57
Pay (R + U) (%)	41.11	49.53	54.76	51.00	52.72	63.00	69.01

** 2023 verileri son 12 ay toplamıdır.

Tekstil

TEKSTİL | İmalat, İstihdam, Maliyet

İmalat PMI | 05/23

Tekstil Ürünleri: **53.2**

Giyim ve Deri Ürünleri: **53.9**

İmalat KKO | 06/23

Tekstil Ürünleri: **70.75%**

Giyim Eşyaları: **77.26%**

Deri Ürünleri: **69.47%**

Sanayi Üretim Endeksi | 04/23

Tekstil Ürünleri: - **11.24%**

Giyim Eşyaları: **1.09%**

Deri Ürünleri: **14.81%**

* Takvim etkisinden arındırılmış

Sanayi Ciro Endeksi | 04/23

Tekstil Ürünleri: **22.88%**

Giyim Eşyaları: **39.14%**

Deri Ürünleri: **79.50%**

* Takvim etkisinden arındırılmış

İstihdam | 03/23

Sigortalı Çalışan Sayısı

1,230,456

*Tekstil ürünleri, giyim eşyaları ve deri ürünleri imalatını kapsamaktadır.

Pamuk Fiyatı | 05/23

USD 0.80 (Pound başı)

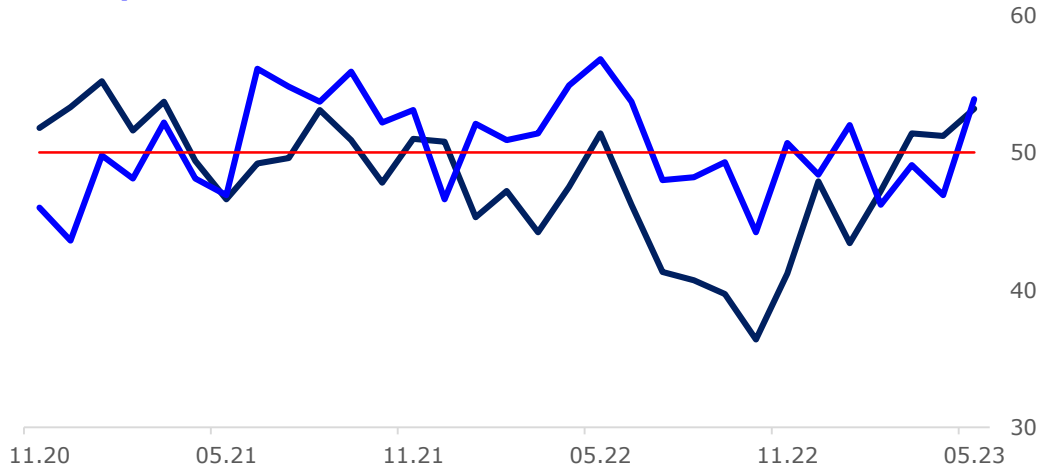
* 01/05/23 tarihi kapanış fiyatıdır.

TEKSTİL | İmalat Göstergeleri

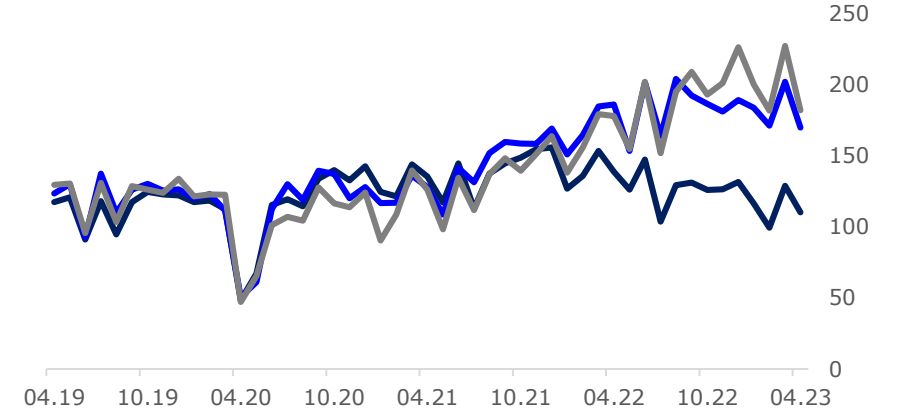
Tekstil ürünleri imalat PMI verisi Mayıs ayında deprem sonrası toparlanma ve talepteki iyileşmenin etkisiyle üretim endeksindeki artış sebebiyle üst üste üçüncü kez 50 eşik değerinin üzerinde kalmayı başarsa da yıllık bazda bakıldığında zayıf sanayi üretimi ile kapasite kullanım oranlarındaki (KKO) düşük seyir sektörteki olumsuzluğu gözler önüne seriyor.

Diğer taraftan özellikle enflasyon ile işçilik gibi maliyetler nedeniyle rekabette zorlanan hazır giyim sektöründe ana pazarlardan birisi olan AB'deki gelişmeler etkili olacaktır.

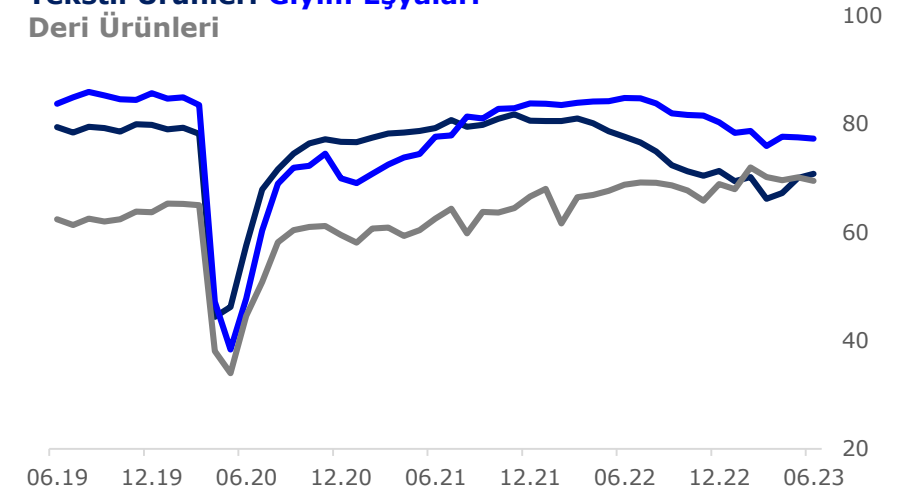
Türkiye PMI Tekstil Ürünleri Hazır Giyim ve Deri Ürünleri

Sanayi Üretim Endeksi (2015 = 100) Tekstil Ürünleri Giyim Eşyaları Deri Ürünleri

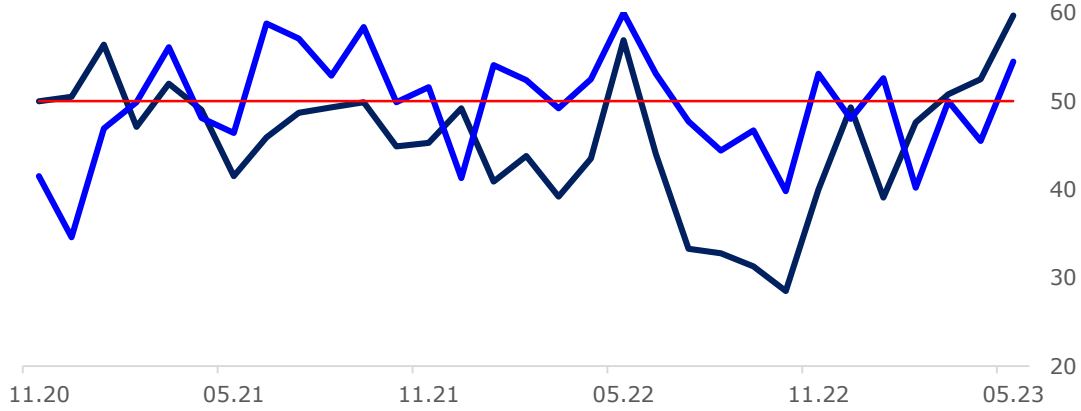

İmalat Kapasite Kullanım Oranları (%) Tekstil Ürünleri Giyim Eşyaları Deri Ürünleri

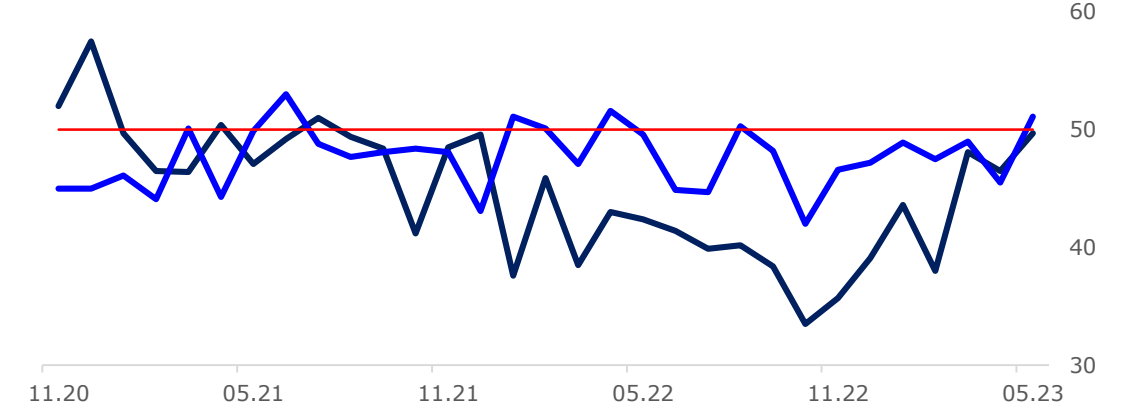

TEKSTİL | İmalat Göstergeleri

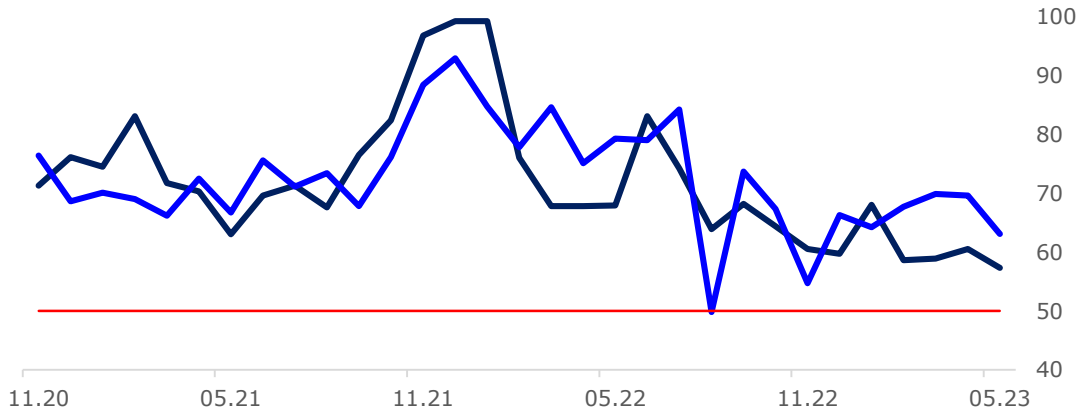
Yeni Siparişler
Tekstil Ürünleri
Hazır Giyim ve Deri Ürünleri

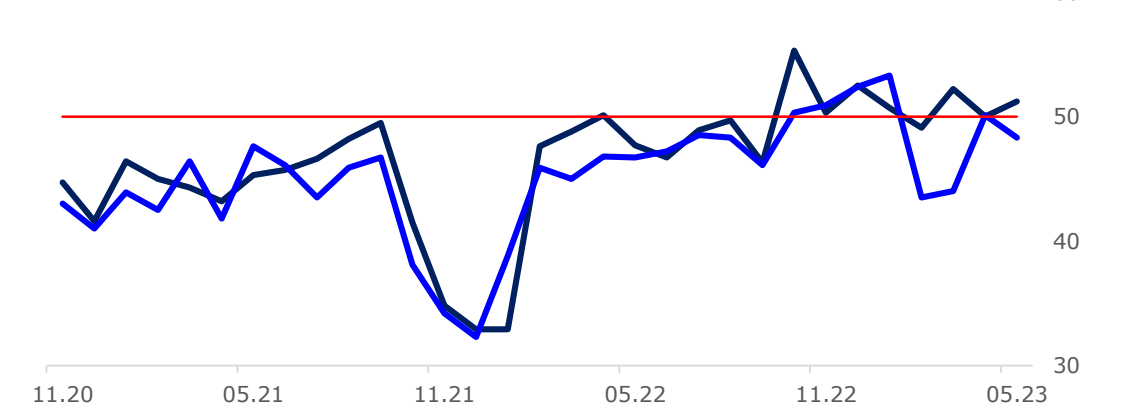
Birikmiş İşler
Tekstil Ürünleri
Hazır Giyim ve Deri Ürünleri

Girdi Fiyatları
Tekstil Ürünleri
Hazır Giyim ve Deri Ürünleri

Tedarikçilerin Teslim Süresi
Tekstil Ürünleri
Hazır Giyim ve Deri Ürünleri

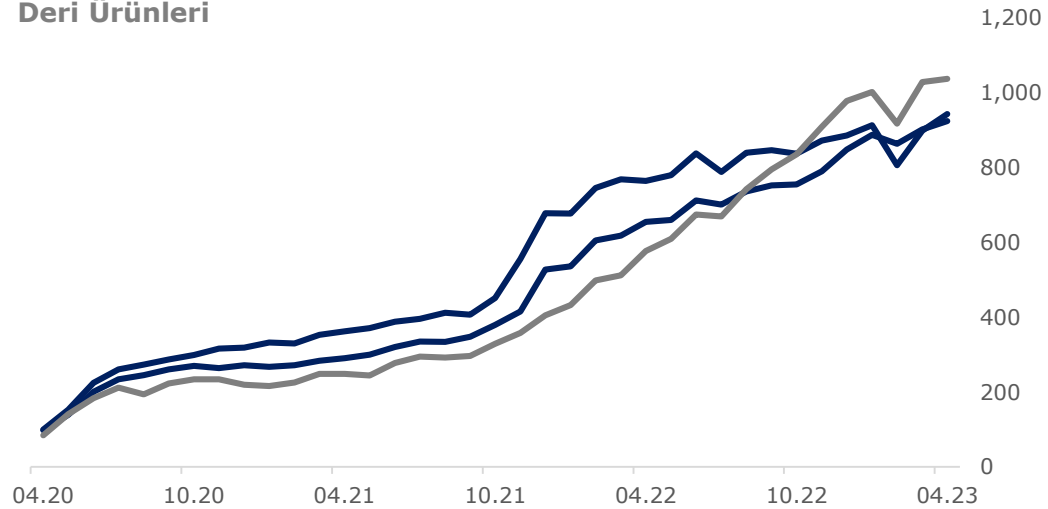

TEKSTİL | Ciro Endeksleri

Tekstil ve hazır giyim sektörü maliyetlerini tüketiciye yansıtmakta güçlü çelmeye devam ederken tekstil, giyim ve ayakkabı perakende ciro endeksi Şubat ayında deprem nedeniyle gösterdiği düşüşün ardından Mart ve Nisan aylarında enflasyonist ortamın yarattığı tüketici harcamalarındaki artış sebebiyle yükselmeye devam etti.

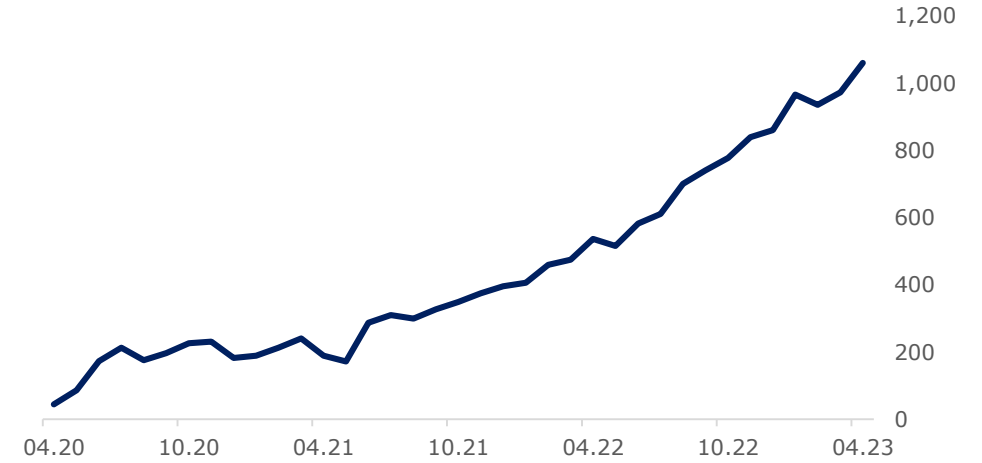
Sanayi firmalarının yurt içi ve yurt dışı satışlarından elde ettiği geliri temsil eden sanayi ciro endeksinde ise yine depremin etkisi ile Şubat ayında yaşanan düşüş sonrası Mart ve Nisan aylarında her üç segmentte de yükseliş sürdü.

Sanayi Ciro Endeksi (2015 = 100)
Tekstil Ürünleri Giyim Eşyaları
Deri Ürünleri

* Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış

Perakende Ciro Endeksi (2015 = 100)
Tekstil, Giyim ve Ayakkabı

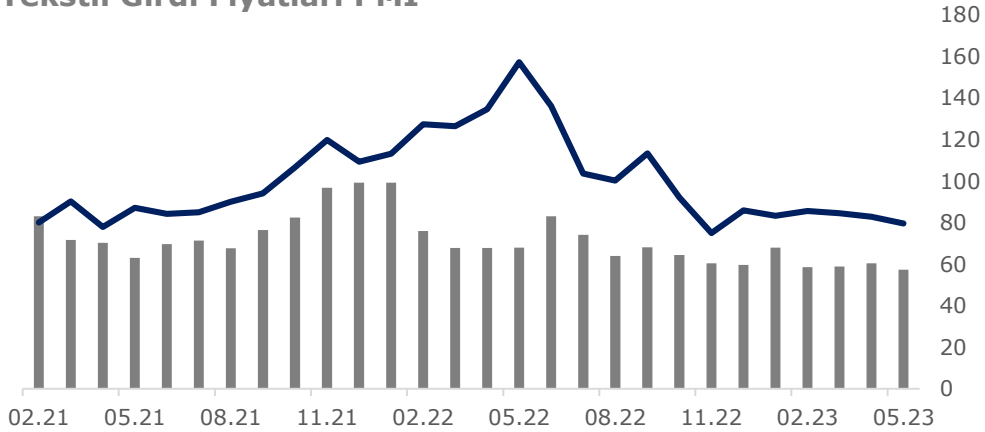

* Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış

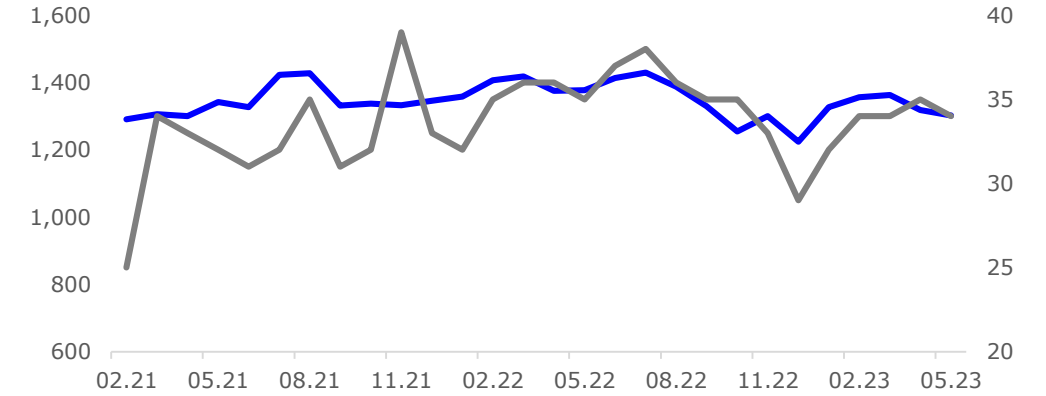
TEKSTİL | Maliyetler

Dünya'da pamuk fiyatları 2022 yılının Kasım ayından bu yana 0.8 – 0.9 USD/pound bandında dalgalı seyrine devam ederken Türkiye tarafında Nisan ayı ortasında başlayan pamuk ekimi için son aylardaki normallerin üzerindeki yağışlar ile barajlarda artan su seviyeleri gözlemlendi. Öte yandan, artan maliyetlere karşın fiyatların düşmesi nedeniyle ekim alanlarında bu yıl daralma beklenirken geçen yılın ürünleri hala stokta bekliyor.

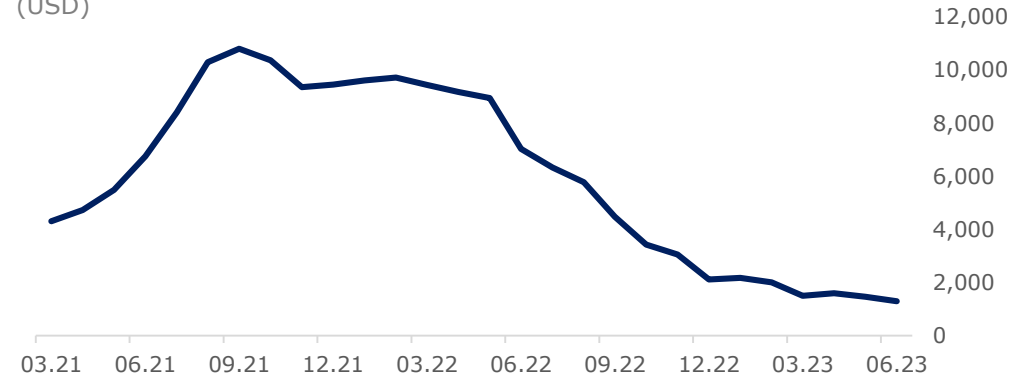
Pamuk (USD/Pound)
Tekstil Girdi Fiyatları PMI

Yün (AUD/100 kg)
Polyester (115D, TW/kg, sağ eksen)

FBX Küresel Konteyner Taşımacılığı Endeksi
(USD)

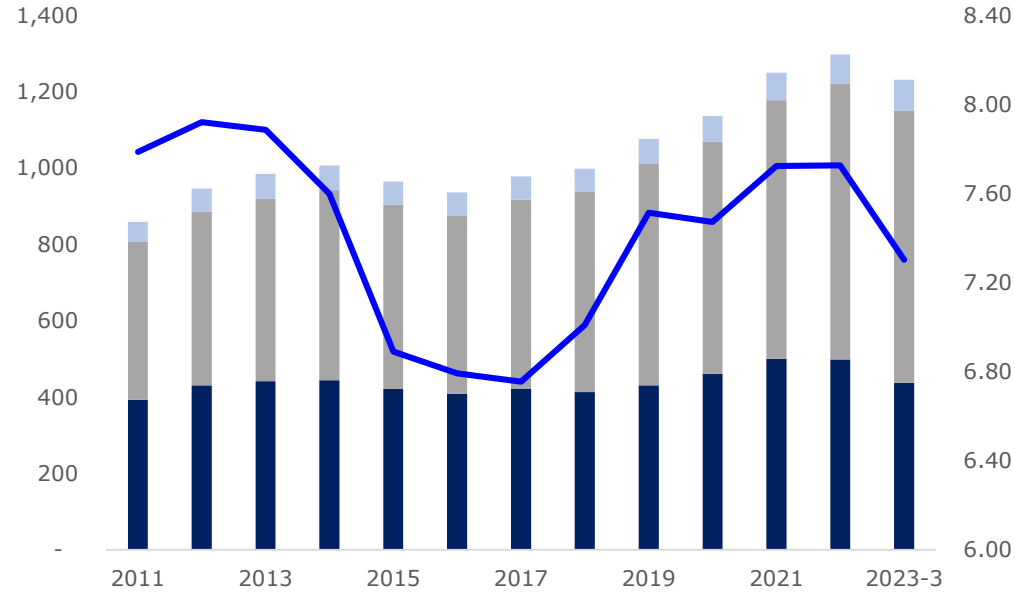

TEKSTİL | İstihdam

2023 Mart ayında Tekstil ürünleri, giyim eşyaları ve deri ürünleri imalatı sektörü sigortalı çalışan sayısı 2022'ye göre 66,721 kişi azalarak 1,230,456 kişi oldu. Tekstil ürünleri imalatındaki düşüş 12.3% olarak hesaplanırken giyim eşyalarındaki düşüş 1.3% oldu.

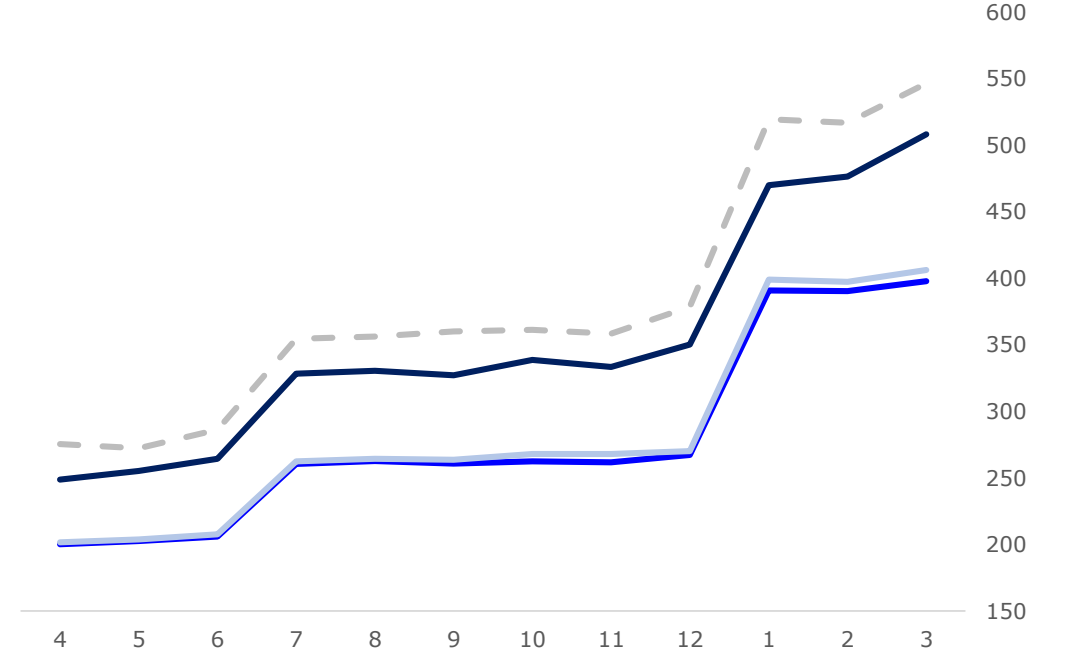
Buna paralel olarak, 2022'de 7.7% seviyesinde bulunan tekstil ürünleri, giyim eşyaları ve deri ürünleri imalatı sektörü istihdam sayısının tüm istihdam içindeki payı bu yılın Mart ayı itibarıyla 7.3% seviyesine kadar geri geldi.

İstihdam Rakamları (bin kişi) Tekstil Ürünleri Giyim Eşyaları Deri Ürünleri Pay (%) (sağ eksen)

* 2022 verileri yıllık ortalama olarak hesaplanmıştır

Son 12 Ay Ortalama Günlük Kazanç (TL) Tekstil Ürünleri Giyim Eşyaları Deri Ürünleri Ortalama

TEKSTİL | Dış Ticaret

Son 12 ay toplamı olarak bakıldığında 2023 Mayıs'ta tekstil, hazır giyim ve deri ürünleri toplam ihracatı 2022'ye göre 2.4% düzeyinde azalarak 34.4 milyar USD oldu. Tekstilde ve hazır giyimde sırasıyla 4.9% ve 1.0% oranında daralma yaşanırken deri ürünlerinde ise 1.3% büyüme gerçekleşti. 2023 Mayıs ayı ihracatı bir önceki yılın aynı ayı ile kıyaslandığında ise tekstil, hazır giyim ve deri ürünleri ihracatı sırasıyla 15.4%, 25.9% ve 15.7% yükseldi.

2023 Mayıs Tekstil, Hazır Giyim ve Deri Ürünleri İhracatı

34.4 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

2023 Mayıs Tekstil, Hazır Giyim ve Deri Ürünleri İthalatı

9.2 milyar USD

* Son 12 ay toplamıdır.

2023 Mayıs Hazır Giyim İhracatı

19.0 milyar USD

4.5 milyar adet

1.0 milyar KG

* Son 12 ay toplamıdır.

En Büyük Pazar

Avrupa | **Almanya**

2023 Mayıs Depremden En Fazla Etkilenen 11 İlin Tekstil ve Hammadde İhracatı Payı

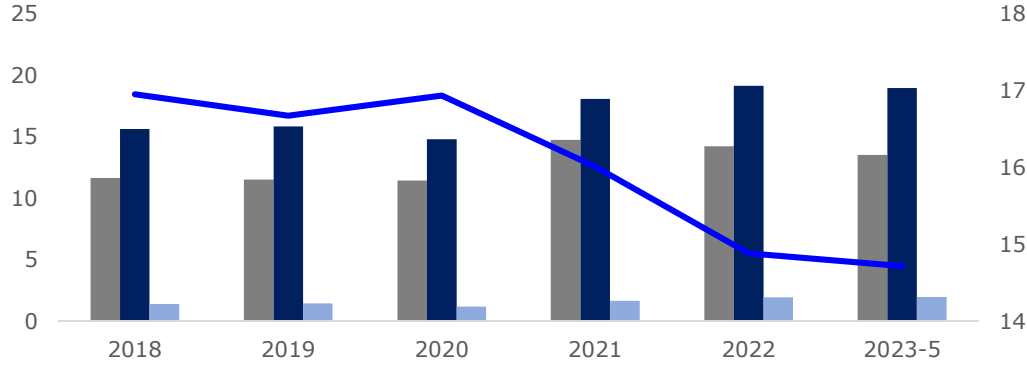
29.9%

TEKSTİL | İhracat

Tekstil İhracatı* (milyar USD)

Tekstil Ürünleri Hazır Giyim Deri Ürünleri

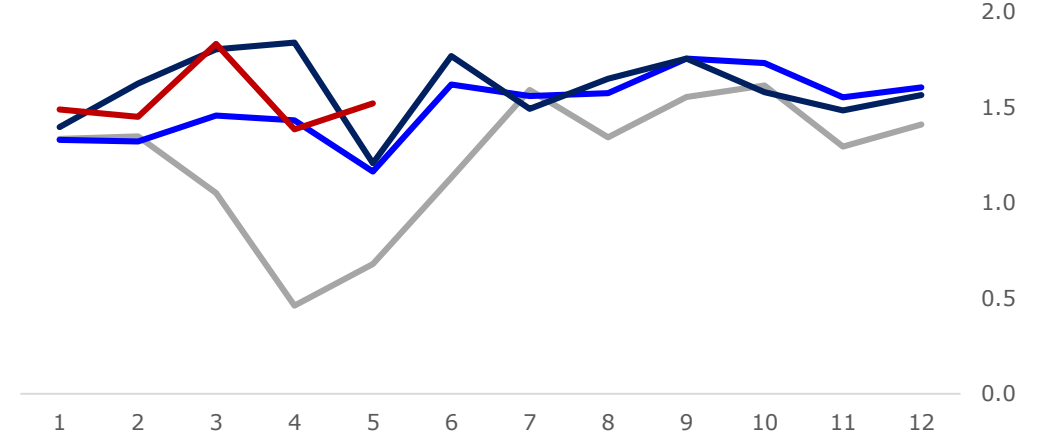
Pay (sağ eksen, %)

** 2023 verisi son 12 ay toplamını ifade etmekte olup pay; tekstil, hazır giyim ve deri ürünleri ihracatının toplam ihracat içerisindeki payını göstermektedir.

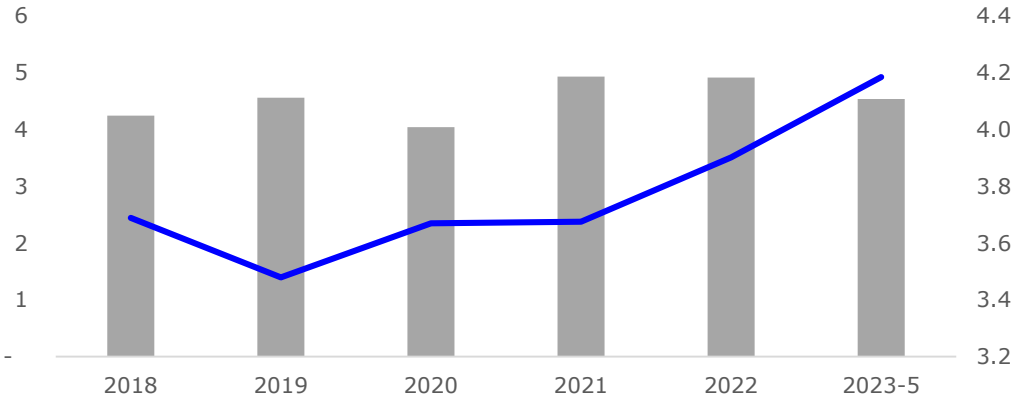
Aylık Bazda Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı

(milyar USD) 2020 2021 2022 2023

Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı (milyar)

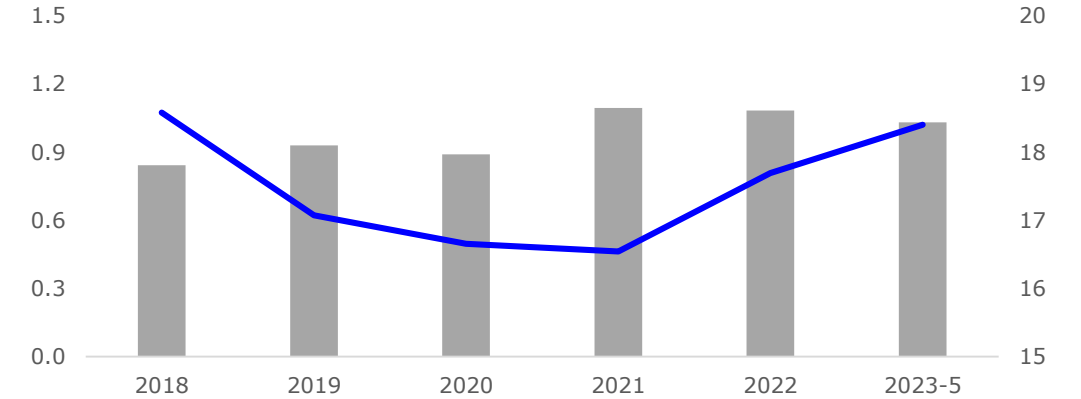
Adet Adet başı (sağ eksen)

* 2023 verileri son 12 ay toplamıdır.

Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı (milyar)

KG KG başı (sağ eksen)

TEKSTİL | İhracat

Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı Yapılan Ülkeler* (milyar USD)

	2021	2022	2023-5	Pay (%)
Almanya	2.94	3.21	3.00	15.81
İspanya	2.63	2.49	2.47	13.02
Birleşik Krallık	1.98	1.93	1.72	9.09
Hollanda	1.40	1.60	1.59	8.38
Fransa	0.89	1.02	1.03	5.44
ABD	0.69	0.82	0.81	4.25
İtalya	0.57	0.68	0.67	3.55
Irak	0.51	0.47	0.46	2.42
İsrail	0.47	0.47	0.43	2.24
Danimarka	0.43	0.46	0.39	2.06
Diğer	5.59	6.00	6.40	33.75
Toplam	18.09	19.15	18.96	100.00

* 2023 verisi son 12 ay toplamıdır.

İl Bazında Tekstil ve Hammaddeleri İhracatı* (milyar USD)

	2022	Pay (%)	2023-5	Pay (%)
İstanbul	4.32	41.73	4.34	43.40
Gaziantep	1.71	16.52	1.58	15.82
Bursa	1.27	12.21	1.27	12.70
Kahramanmaraş	0.87	8.39	0.72	7.19
Adana	0.60	5.84	0.55	5.53
Diğer	1.59	15.31	1.54	15.36
Toplam	10.36	100.00	10.00	100.00

İl bazında en yüksek tekstil ve hammaddeleri ihracatı yapan ilk 5 ilin 3'ü deprem felaketinden etkilen iller arasında yer almakta olup bu illerin Mayıs ayındaki toplam tekstil ve hammaddeleri ihracatı yıllık bazda 23.3% oranında düştü.

inşaat

İNŞAAT | Konut

Konut satışları gerilemeye devam ediyor...

Konut fiyat endeksi yükselişine hız kesmeden devam ederken konut satışları ivme kaybediyor. Deprem etkisiyle ikinci el satışlar Mayıs'ta gerilerken kredi faizlerindeki artış konut talebini etkileyen faktörler arasında görülmekte .

Konut Satışı

Mayıs 2023'te

113,276
adet oldu.

Yapı Ruhsat İzni

1. Çeyrek'te

9.2% azaldı.

Konut Fiyat Endeksi

Nisan 2023'te

121% arttı.

Yapı Kullanma İzni

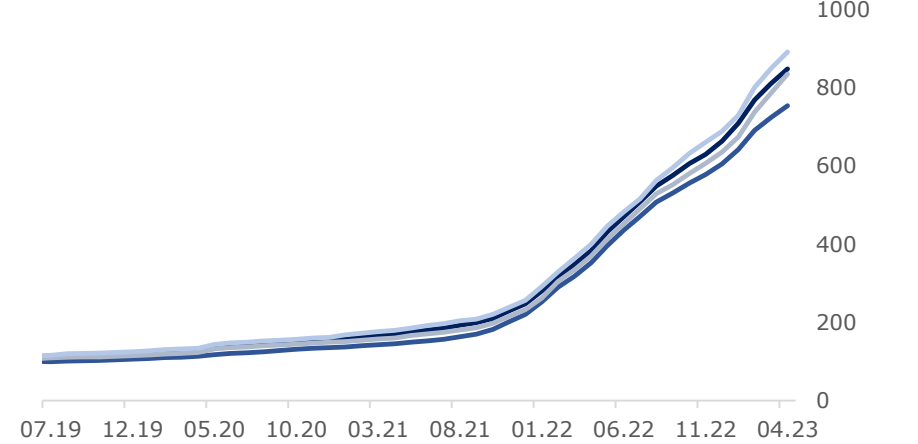

1. Çeyrek'te

10.4% azaldı.

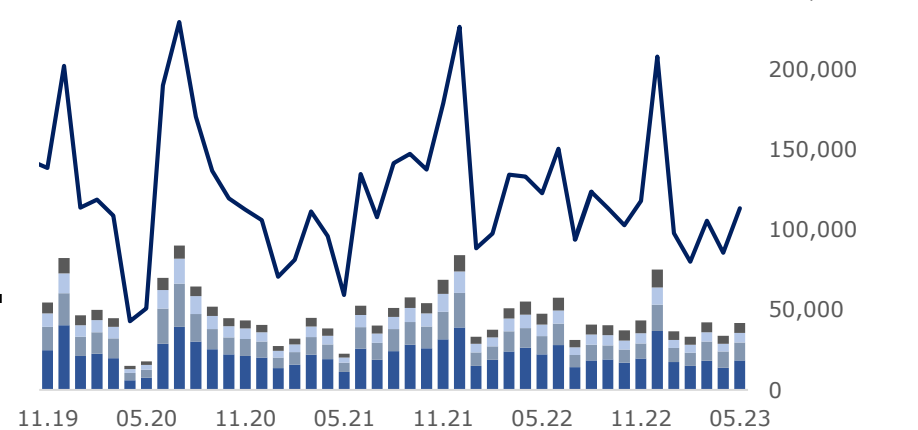
Konut fiyat endeksi ivmelenerak artmaya devam ediyor

Türkiye İstanbul Ankara İzmir (Düzey)

Konut fiyatları artmaya devam ederken ikinci el konut talebindeki zayıf görünüm toplam satışları aşağıya çekiyor.

Türkiye İstanbul Ankara İzmir Antalya (Adet)

İNŞAAT | Konut

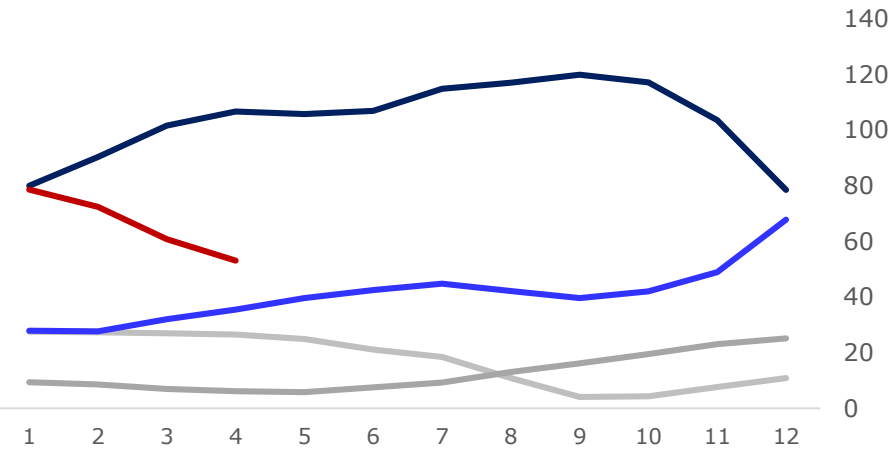
İnşaat maliyetleri artış hızı ivme kaybetmeye devam ediyor...

2022 yılının son çeyreğinde başlayan inşaat maliyet endeksinin artış hızındaki yavaşlama Nisan 2023'te de devam etti. Endeks Nisan ayında yıllık bazda **53.0%** artış kaydederek **873.9** seviyesine yükseldi. Emek yoğun inşaat sektöründe 2023 yılının ikinci yarısı için gerçekleşen asgari ücret zammının işçilik maliyetleri üzerindeki etkisi yılın ikinci yarısı için takip edilecek.

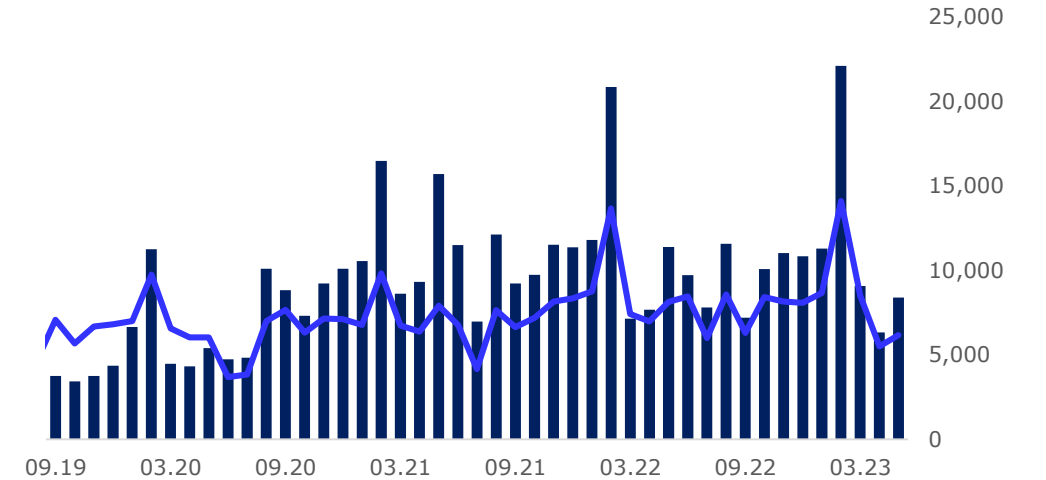
2023 yılının ilk çeyreğinde **23,743** binaya inşaat ruhsat izni verilirken yeni başlanılan inşaatlar geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre **9,2%** geriledi. Yapı kullanma izinleri ise geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre **10.4%** azalarak **20,130** olarak gerçekleşti.

İnşaat maliyet endeksinin artış hızı 2022'nin son çeyreğinde yavaşladı.

2023 2022 2021 2020 2019

Yapı kullanma izninin ruhsat izinlerinin altında seyretmesi konut stoğunu artırmakta. Ruhsat İzni Kullanma İzni

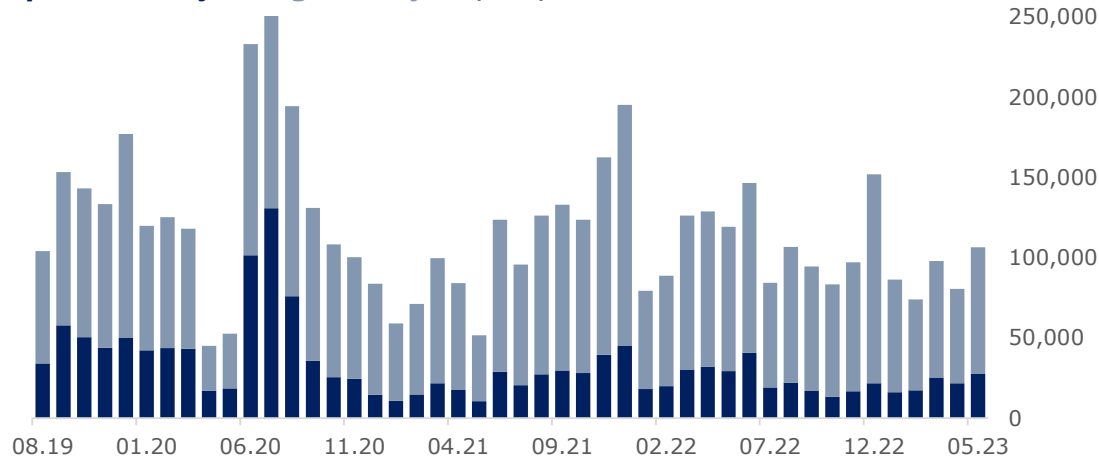
İNŞAAT | Konut

İpotekli satışların toplam satışlar içerisindeki payı yeniden 24% düzeyinde

Konut faizleri artmaya devam ederken ipotekli konut satış rakamları da gerilemekte. Her ne kadar ipotekli satışların toplam satışlar içerisindeki payı **24.3%** olsa da satılan konut sayısı geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla **6.3%** gerilerken ortalama kredi bedellerinin düşük seyretmesi satış rakamlarına yansımış durumda.

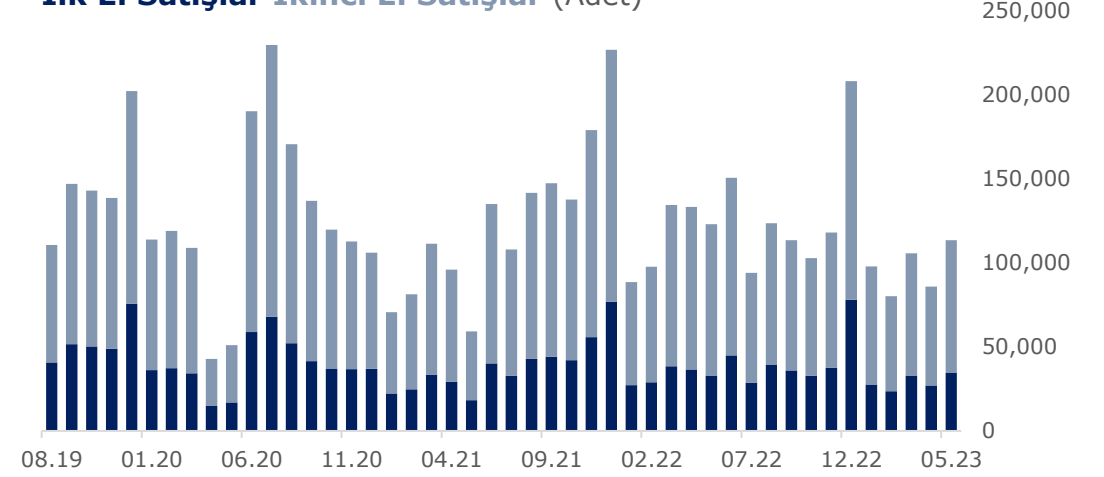
Toplam satışların içerisinde ipotekli satışların payı düşük seyretmekte.

İpotekli Satışlar Diğer Satışlar (Adet)

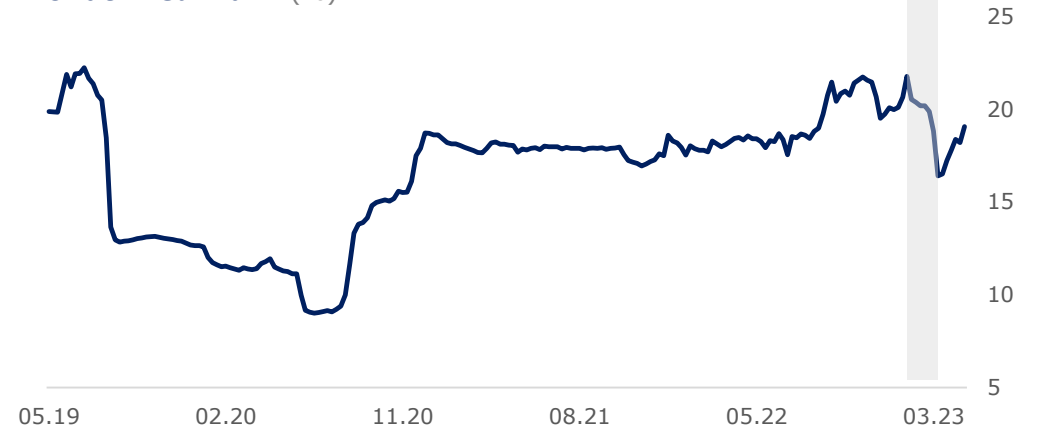
Konut satışları düşük seyrederken ikinci el satışlarda büyük düşüş yaşanıyor.

İlk El Satışlar İkinci El Satışlar (Adet)

Yeni evim konut kampanyası ile düşüğe geçen konut kredisi faizleri Mart ayının son haftasıyla tekrardan artışa geçti.

Konut Kredi Faizi (%)

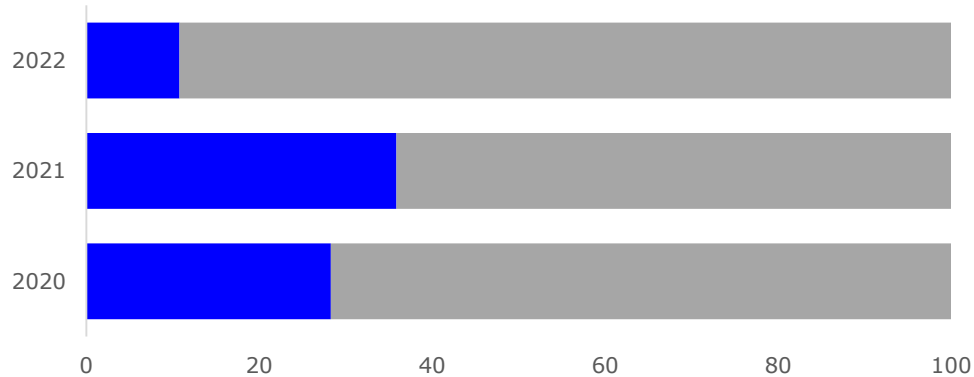
İNŞAAT | Taahhüt

Türk müteahhitleri yılın ilk 5 ayında USD 6.5 milyar tutarında proje üstlendi.

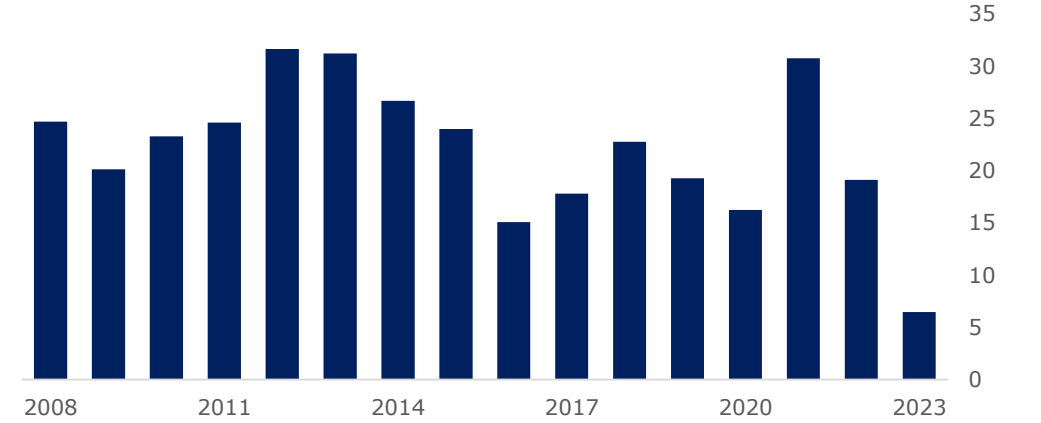
Türk müteahhitlerin uluslararası arenada üstlendikleri toplam proje bedeli aylık bazda USD 2.4 milyar USD artarak USD 6.5 milyara yükseldi. 1972'den 2023 Mayıs ayı sonuna kadar üstlenilen proje bedeli ise USD 479,5 milyar oldu.

Toplam müteahhitlik işlerinde Rusya'nın payı savaşla birlikte geriledi.

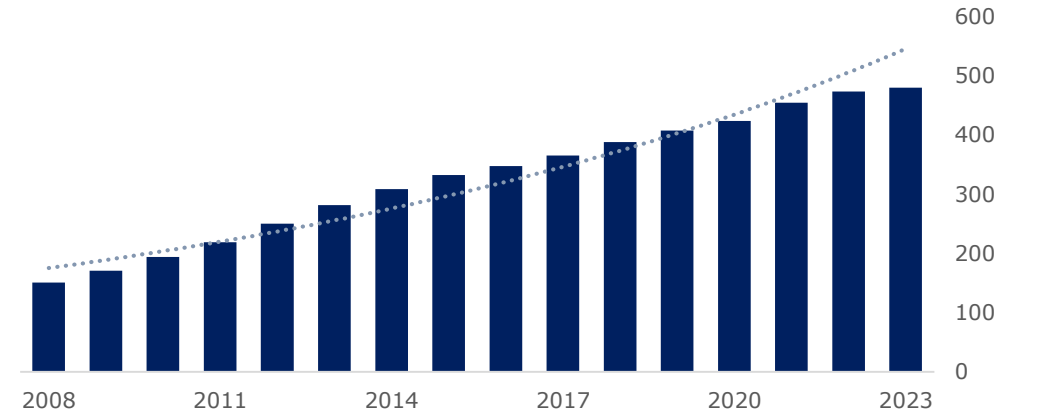
Rusya Diğer (%)

Rusya ile Ukrayna arasında devam eden savaşın etkileri Türkiye Müteahhitlik sektörünün iş hacmine yansdı.
Yıllık Proje Bedeli (Milyar USD)

1972-2023 arası dönemde yurt dışı taahhüt işlemlerinde üstlenilen projeleri toplam bedeli 474 milyar USD'ye ulaştı.
Kümülatif Proje Bedeli (Milyar USD) Üstsel Artış Trendi

İNŞAAT | Taahhüt

Yeni coğrafyalar.

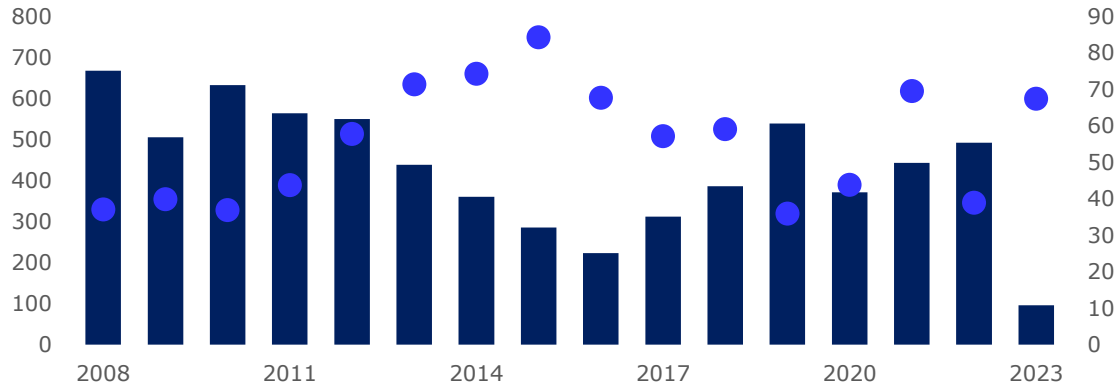
2023 Mayıs sonu itibariyle Türk müteahhitler **96** adet proje taahhüdünde bulunurken ortalama proje bedeli **USD 67.3 milyon** oldu.

1973-Mayıs 2023 arası dönemde en çok proje üstlenilen ülke USD 100 milyara yaklaşık proje bedeliyle Rusya olurken ikinci sırada Türkmenistan yer aldı.

2023 yılı ilk çeyreğinde uluslararası alanda 52 taahhüt işi Türk müteahhitler tarafından üstlenilirken ortalama proje bedeli 77 Milyon USD oldu.

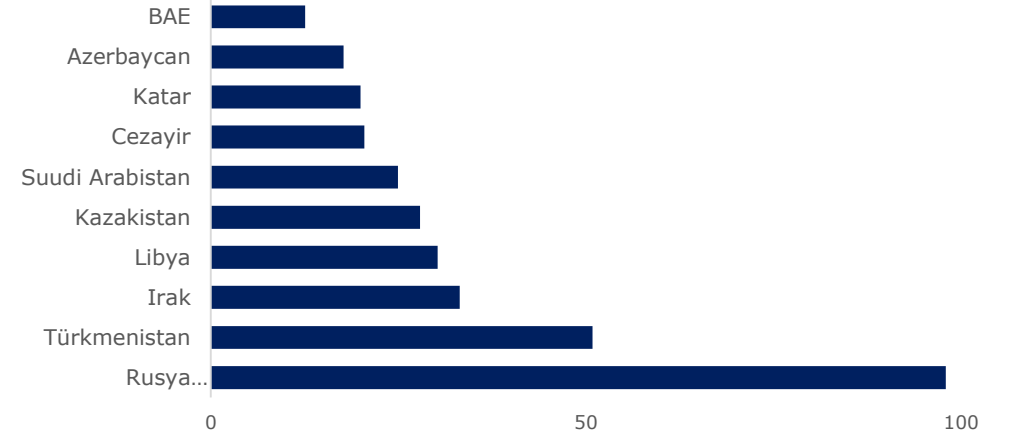
Proje Sayısı(Sol Eksen) (Adet)

Ortalama Proje Bedeli (Sağ Eksen)(Milyon USD)

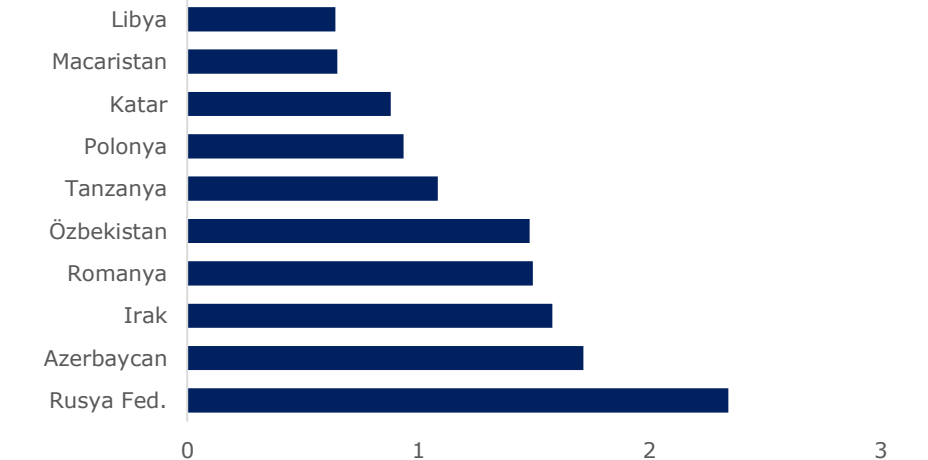
1973-2023 arasında Rusya'da 100 milyar USD'ye yakın proje üstlenildi.

Proje Bedeli (Milyar USD)

2022 yılı ülkelere göre proje bedelleri

Proje Bedeli (Milyar USD)

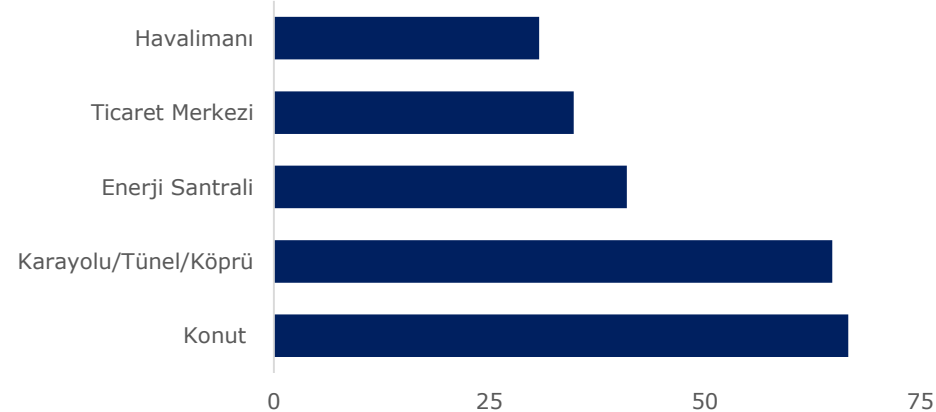
İNŞAAT | Taahhüt

Konut ve alt yapı projeleri ön plana çıkıyor...

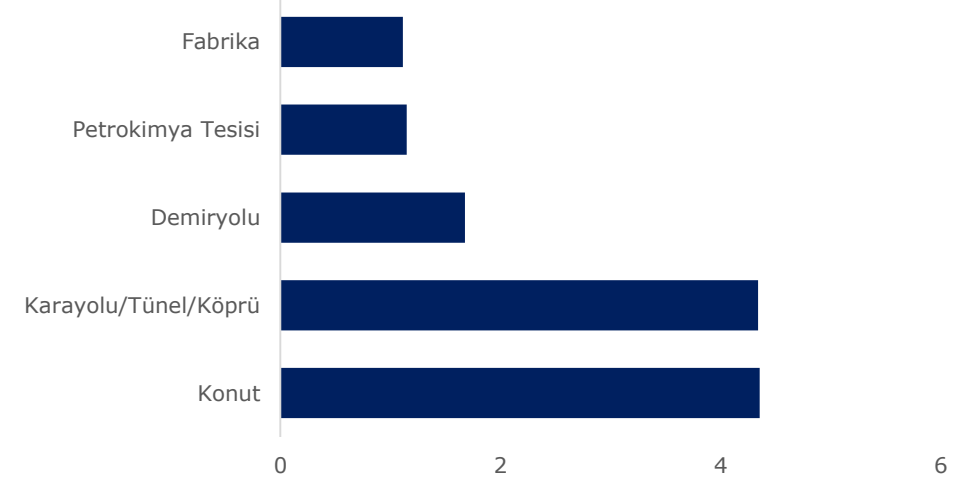
Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan uluslararası müteahhitlik notuna göre üstlenilen projelerin sektörel dağılımında konut ve alt yapı projelerinin ön plana çıkmaktadır. 2022 yılında 4.36 milyar USD tutarında konut projesi taahhüdünde bulunan Türk müteahhitlik sektörü, 4.34 milyar USD tutarında yol/tünel/köprü projesi üstlendi.

1972-2023 arasındaki dönemde konut ve alt yapı projeleri öne çıktı.

Proje Bedeli (Milyar USD)

2022 yılında en yurtdışında en çok konut projesi üretilirken alt yapı projeleri ikinci sırada yer aldı. **Proje Bedeli** (milyar USD)

Geçmiş dönemde de yurt dışı müteahhitlik işlemlerinin yapı türüne göre dağılımında ilk iki sırada bir farklılık gözlemlenmezken bu dönemde üstlenilen enerji santrali ve havalimanı proje tutarları dikkat çekti.

Turizm

TURİZM | Giriş

Turizm sektörü umut veriyor.

Mayıs ayı turizm verilerine göre yılın ilk beş ayında 14.03 milyon yabancı turist ülkemizi ziyaret etti. Milliyetine göre yabancı turist sayılarında ilk sırada Rus turistler yer alırken, ikinci sırada Alman turistler yer aldı.

Gelen Yabancı Turist Sayısı

2023'ün İlk 5 ayında

23.6% arttı.

Milliyetlerine Göre Yabancı Turist Sayısı

2023'ün İlk 5 ayında

1.8 milyon

Rus turist ağırladık.

Turizm Geliri

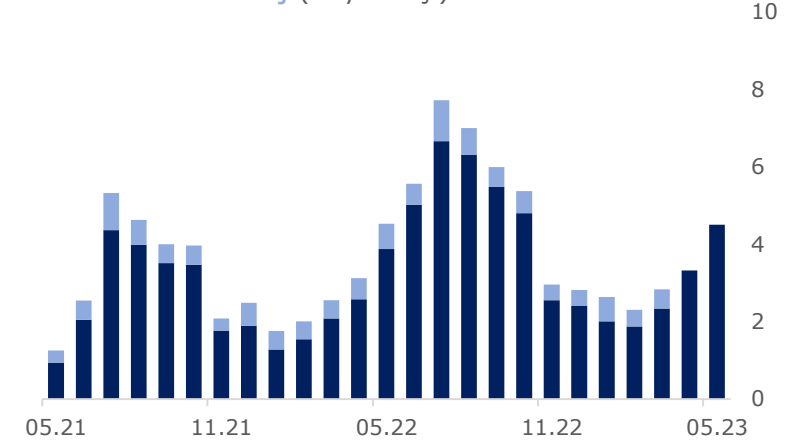

2023'ün İlk Çeyreğinde

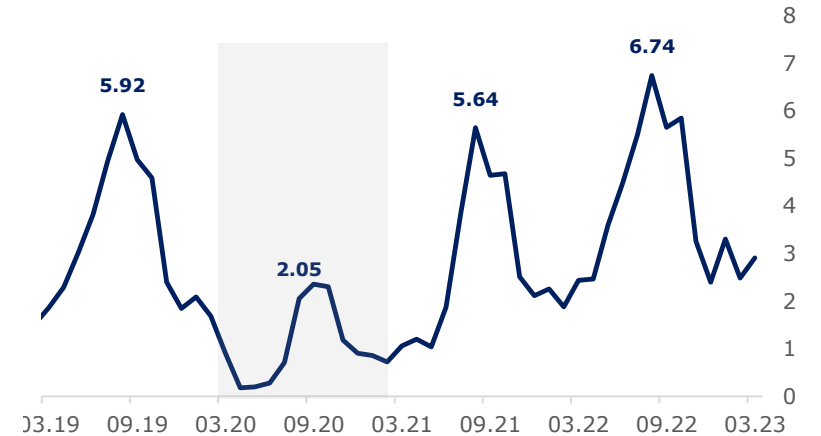
8.7 milyar USD

oldu.

2023 yılının ilk çeyreğinde 7,7 milyon ziyaretçi yurda giriş yaptı.
Yabancı **Vatandaş** (Milyon Kişi)

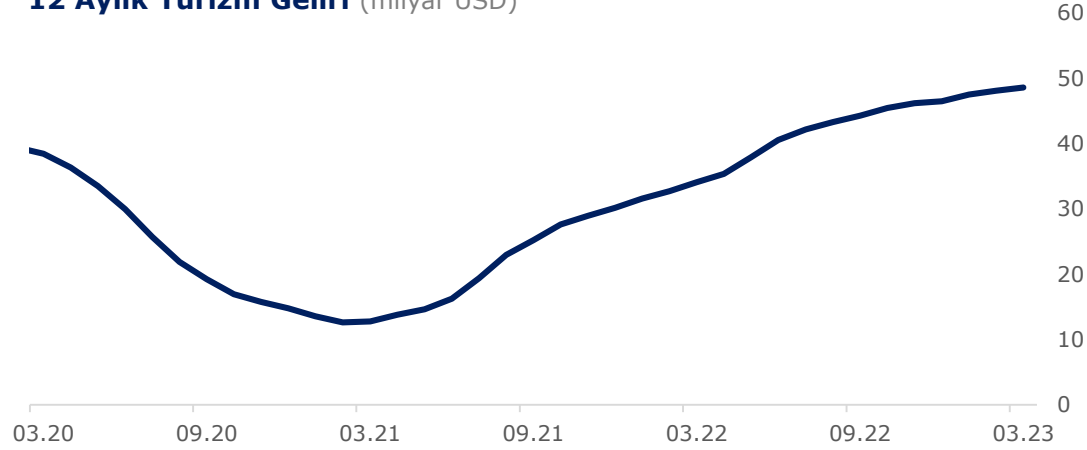
2023'ün ilk çeyreğinde turizm gelirleri 2019 yılının aynı dönemine göre %70 arttı.
Turizm Geliri (Milyar USD)

TURİZM | Ziyaretçi Sayıları

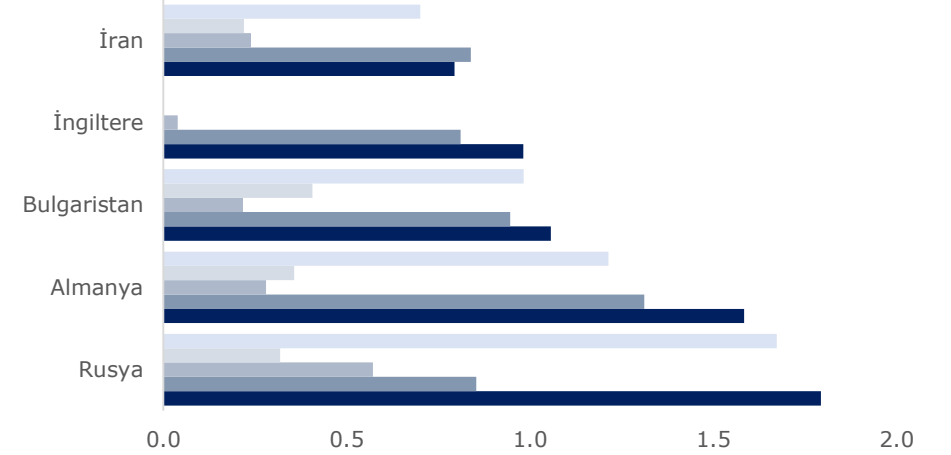
12 aylık turizm gelirlerinde yılın ilk çeyreği itibariyle artış trendi devam etti.

12 Aylık Turizm Geliri (milyar USD)

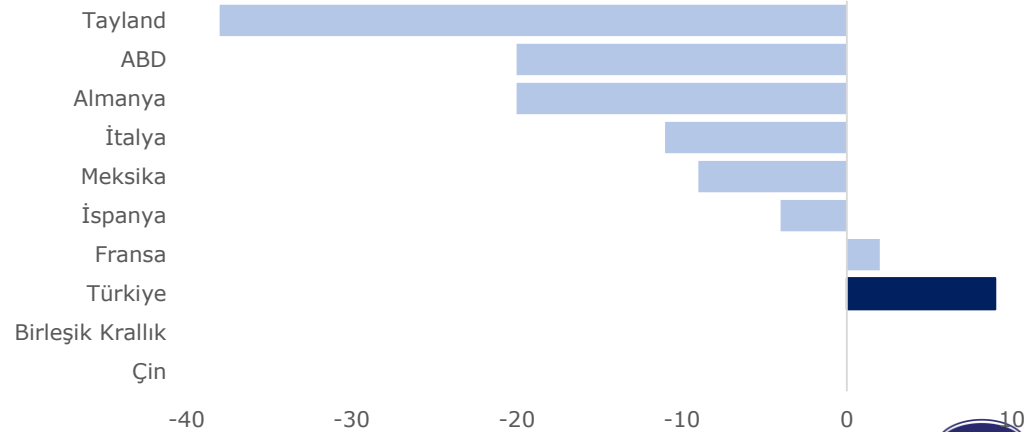
Ocak-Mayıs döneminde 2022'de savaş nedeniyle azalan Rus ziyaretçi sayısı 2023'te toparlandı. (Milyon Kişi)

2023 2022 2021 2020 2019

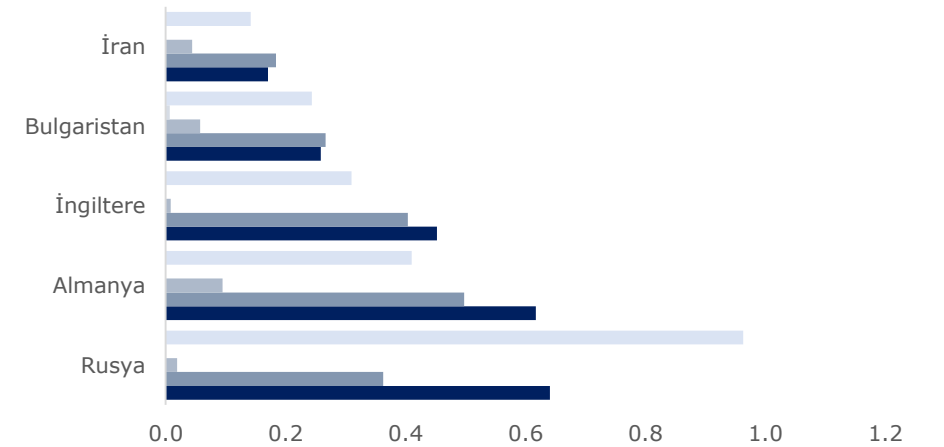
Top 10 destinasyonun Covid-19 öncesi döneme göre gelen yabancı turist sayılarına göre Türkiye en çok toparlanma gösteren destinasyon oldu.

Pandemi Öncesine Göre Toparlanma (%)

Son 5 yıl Mayıs ayı ziyaretçi karşılaştırmaları (Milyon Kişi)

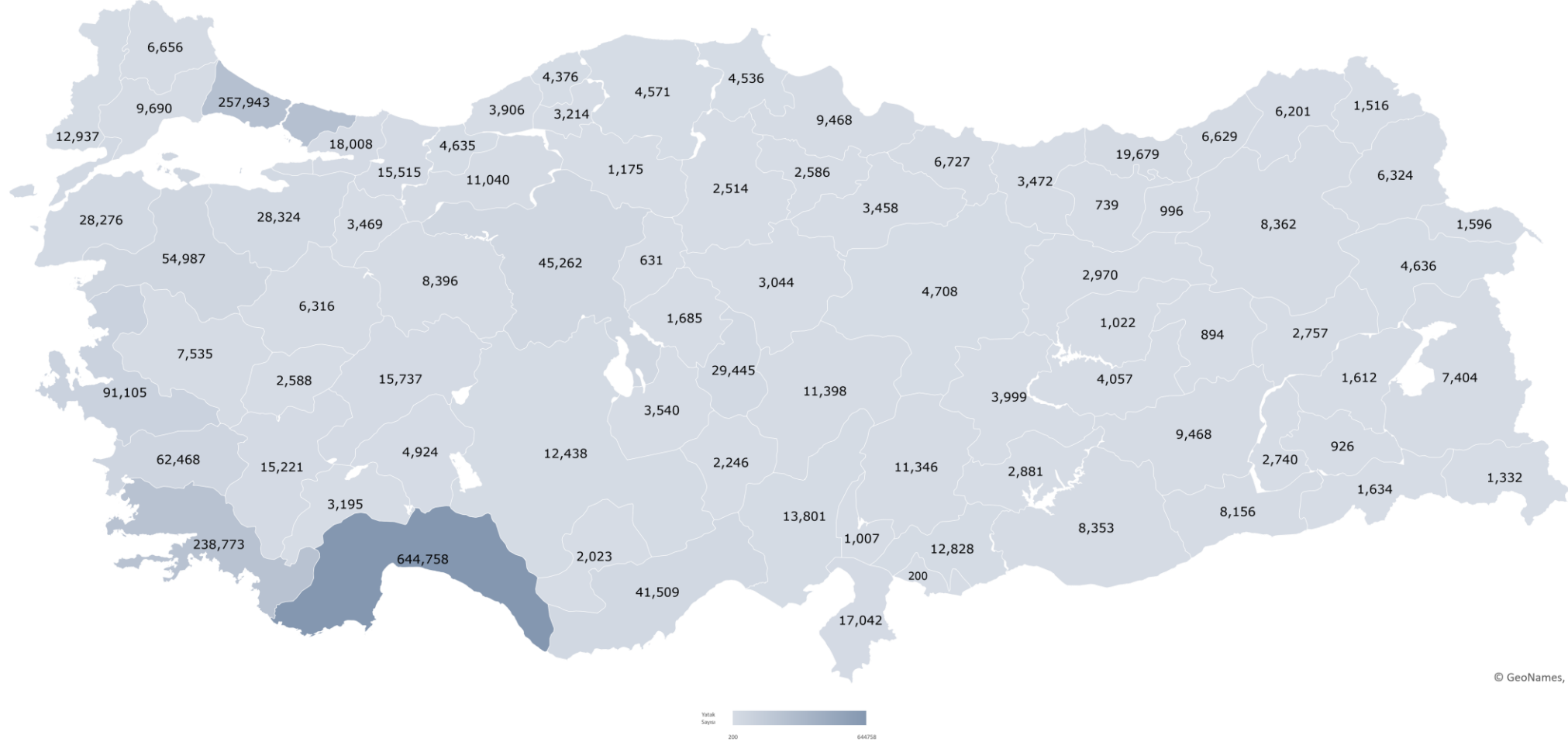
2023 2022 2021 2020 2019

TURİZM | Tesis

2023 Mayıs ayı itibariyle Bakanlık onaylı **20,814** turizm tesisindeki toplam yatak kapasitesi **1.94** milyon adet oldu.

Ocak-Mayıs Dönemi Otel İstatistikleri (5 Ay)

	Doluluk (%)					ADR* (Euro)					REVPAR** (Euro)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
İstanbul	69	41	32	67	58	80	73	74	104	134	56	30	24	70	78
Ankara	61	33	28	48	52	55	57	53	58	83	33	19	15	28	44
Antalya	59	33	36	53	47	52	42	61	70	101	31	14	22	37	48
Anadolu	53	33	35	49	46	37	37	32	37	64	20	12	11	18	29
Türkiye	63	36	33	60	53	66	58	62	84	112	41	21	20	50	59
Avrupa	68	36	26	55	64	106	96	76	114	130	72	35	20	62	84

* Günlük Ortalama Fiyat

**Oda Başına Gelir

Son 5 Yıl Mayıs Ayı Otel İstatistikleri

	Doluluk (%)					ADR* (Euro)					REVPAR** (Euro)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
İstanbul	58	13	23	79	65	82	39	74	126	148	48	5	17	99	97
Ankara	57	10	19	55	59	56	64	64	59	87	32	6	10	33	51
Antalya	57	14	31	67	60	72	35	120	102	137	41	5	37	69	82
Anadolu	47	13	26	57	52	36	29	31	40	66	17	4	8	23	35
Türkiye	55	13	25	71	61	69	35	83	103	125	37	5	21	72	76
Avrupa	75	13	32	70	73	115	76	86	130	149	87	10	27	91	108

* Günlük Ortalama Fiyat

**Oda Başına Gelir

Ekonomik ve Analitik Araştırmalar

JCR Avrasya Derecelendirme A.ř.

Maslak Mah.
Tařyoncası Sok.
No:1/F F2 Blok Kat:2
34485 Sarıyer/İstanbul
Türkiye

info@jcrer.com.tr
Tel +90 212 352 56 73-74
Faks +90 212 352 56 75

www.jcrer.com.tr

JCR Avrasya Derecelendirme A.ř. tarafından hazırlanan rapor, kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgilerin kullanımıyla hazırlanmıştır ve yalnızca bilgilendirme amacı taşımaktadır. Rapor, herhangi bir finansal enstrümanın alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlamak için hazırlanmamıştır ve bu şekilde yorumlanmamalıdır. Rapor, JCR Avrasya Derecelendirme A.ř.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu hazırlayan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmelerini yansıtmaktadır. JCR Avrasya Derecelendirme A.ř., bu raporda yer alan bilgilerin doğruluğunu garanti etmemekte olup, bu rapor ve içinde yer alan bilgilerde değişiklik yapma hakkını saklı tutmaktadır. JCR Avrasya Derecelendirme A.ř., bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan sorumlu değildir. Bu rapor üzerinde JCR Avrasya Derecelendirme A.ř.'nin telif hakkı bulunmaktadır ve JCR Avrasya Derecelendirme A.ř.'nin yazılı izni olmadan herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm hakları saklıdır.